RADOSNA VIJEST

MISIJSKI INFORMATIVNI LIST

BROJ 5 (LISTOPAD) GODINA I (1972) CIJENA 3,50 D

NA NASLOVNOJ STRANI:

DJEČAK IZ PLEMENA WAHEHE (U TANZANIJI) POSLAO JE NAŠIM ČITATELJIMA SVOJU SLIKU I SLIKU SVOG (I NAŠEG) NEPRIJATELJA.

„Radosna vijest" vas upoznaje s radom naših misionara.
„Radosna vijest" otvara pogled u široki svijet.
Za Svjetski misijski dan „Radosna vijest" u sve obitelji!
„Radosna vijest" — dar đacima i studentima — dar Vašim prijateljima!

IZ SADRŽAJA:

— VANREDNI PROGRAM ZA POTPUNIJU PROSLAVU SVJETSKOG MISIJSKOG DANA 1972. (Pišu: nadbiskup Smiljan Fr. Čekada; nadb. Fulton J. Sheen; kardinal-misionar Leger; . . .)

— PISMA NAŠIH MISIONARA:
Iz Indije: Misionar stradao od oluje i krađe.
Iz Zambije: Preminuo teško ranjeni misionar.
Iz Indije: Suša, sunčanica, čudna bolest, otrovnica „Karait" i drugo.

— IMOVINA MUČENIKA DON NIKOLE

72598

SADRŽAJ

Pisma naših misionara 1
Naše vijesti i informacije 2
Iz pisama naših čitalaca 3
Vijesti i informacije sa svih kontinenata 4
Upoznajmo misijske dokumente 6
Optimisti i pesimisti o ljudskoj budućnosti na zemlji 10
Vanredni program za potpuniju proslavu Svjetskog misijskog dana 1972.
— U osvit novoga misijskog proljeća 12
— Prosjak za misije 15
— „Bit ćete mi svjedoci" . . 17
— Molitva vjernika 19
— Papinska misiiska djela 20
Imaju li muslimani i kršćani jedni drugima štogod reći? . . 26
Zašto nisi došao ranije? 28
Kad netko umre u plemenu Wahehe 30
Mučenik Bošković 32
Iz urednikavog ugla 32

Župa Matero ima oko 100.000 stanovnika. Od tih je oko 20.000 katolika, 30.000 kršćana nekatolika i oko 50.000 pogana. Ovo veliko polje rada dobilo je pred par godina filijalnu crkvu. Da je još samo župni stan, bila bi to samostalna župa.

Na slici: Otac Ivan Cindori u razgovoru s vjernicima iza nedjeljne svete mise u filijali, nazvanoj Kizito po ugandskom mučeniku svetom Kizitu.

MISIJSKI KALENDAR

U prošlom broju objavili smo da ćemo štampati Misijski kalendar za 1973. godinu. Ovaj prvi misijski kalendar poslije toliko godina treba odgovoriti zahtjevima mnogih vjernika za ovakvim štivom. SAV ČISTI PRIHOD OD PRODAJE KALENDARA IDE U KORIST MISIJA!

Ponovo molimo sve župnike da nam hitno jave svoje narudžbe kako bi pravovremeno štampali ovaj kalendar. Uredništvo „Radosne vijesti" neće moći izaći u susret naknadnim narudžbama jer kani štampati ograničeni broj kalendara.

Molimo, da svim vjernicima preporučite Misijski kalendar!

Izdaje Misijska centrala Sarajevo, Radojke Lakić 7, 71001 Sarajevo pp 155 — telefon 36-077 — Dinarski račun kod Privredne banke Sarajevo 101-620-3-4-72119-7153 — Devizni račun kod Privredne banke Sarajevo 101-620-3-3220-13923 — Glavni i odgovorni urednik dr Zvonimir Baotić — Tehnički urednik Anto Testen — Ilustracije Marko Cvitkušić — Godišnja pretplata din. 21.— — Polugodišnja din. 10.50.— cijena pojedinom primjerku dinara 3.50.— — ZA DOBROČINITELJE MISIJA pretplata za jednu godinu din. 40.— — OBJAVLJUJEMO IMENA DOBROČINITELJA — Za inozemstvo pretplata se povećava za vrijednost poštarine — Izlazi dvomjesečno — Štampa NIP „Oslobođenje" Sarajevo — Za štampariju: Fikret Dautović graf. inž.

Pisma NAŠIH MISIONARA

IZ INDIJE:

MISIONAR STRADAO OD OLUJE I VELIKE KRAĐE

Dragi misijski prijatelji!
Mir Kristov!

Morapai, 21. VIII 1972.

Umjesto puno riječi htio bih se predstaviti, da sam zajedno s ocem Gabrićem bio u isusovačkom Malom sjemeništu u Travniku, i da sam nakon drugog svjetskog rata bio poslan ovamo u Bengaliju kao misionar. Ovdje sam već 25 godina. Ove godine preuzeo sam od oca Gabrića morapajsku misijsku župu s kojih 3.500 vjernika, s 2 velike crkve, 6 kapelica i nekoliko blatarica. Postoje izgledi da će biti dosta novoobraćenika.

Iz pisama oca Gabrića sigurno znate da nam nije lako ovdje raditi. Ipak radimo, koliko možemo.

Ove godine oluje su mi odnijele čitav krov od cinka sa kapelice u Iššoripuru (Božje Selo), te ga bacile u jedan ribnjak. Trajalo je oko tjedan dana dok smo mogli dignuti taj krov, pa nabaviti drvo za novi krov. Koštalo nas je preko 3.000,00 rupija*. Uz to, kao u povijesti strpljivog Joba, eto, došli u noći naoružani razbojnici i opljačkali našu blagajnu za 9.000,00 rupija, tako da sam ostao sa samih 70,00 rupija da hranim 47 siročadi i 22 đaka konviktorca.

U prvim danima bilo mi je jako teško. Nadbiskup mi je napisao jedno lijepo pismo, sokoleći me riječima da se uzdam u dragog Boga; materijalno su me pomogli otac provincijal, jedna časna sestra i jedan otac isusovac: svi zajedno su dali 550,00 rupija. To je kao jedna kapljica u čaši vode. Pa ipak i ta jedna kapljica dobro dođe. Zbog toga vas lijepo molim, ako je moguće, sjetite se i Morapaja, gdje su toliki hrvatski i slovenski misionari radili već od 1928. g. sve do sada, i radit ćemo dok nam ostane daha.

Novih sila više nećemo moći ni dobiti. Međutim, i ovdje su duše; i treba krstiti, vjenčati, pokopati i pripravljati na vječni život – za Kraljevstvo nebesko!

Još bih htio pridodati jednu riječ: moj najmlađi brat Mirko, isusovac, tajnik je Apostolskog nuncija u Beogradu. Ako hoćete štogod više znati o meni, obratite se na njega, i on će Vam dati opširne informacije.

A sada želim „Radosnoj vijesti" i njezinim čitateljima što više Božjeg blagoslova i uspjeha u radu.

Vaš u Presvetom srcu Isusovu

S. Polgar,
D. I., bengalski misionar.

*

IZ ZAMBIJE:

PREMINUO TEŠKO RANJENI MISIONAR

Uredništvu „Radosne vijesti" se javlja brat Ilija Dilber misionar u Zambiji, te nas izvještava o svom veselju što imamo misijski list, ali i o žalosti zbog tragedije koja se dogodila u misiji. Ovdje donosimo glavni dio njegova pisma:

* * *

„Sve se više budi misijski duh i misijsko zanimanje u našoj domovini. Lijepo je i pohvalno osnivati u redovničkim zajednicama, u sjemeništima i u župama misijske sekcije i misijske grupe da se na taj način odgajaju budući misionari i misionarke i da se suradnici i dobročinitelji upoznaju s misijama. Već nam je dugo trebao takav časopis kao što je „Radosna vijest", koji će nas sve ujediniti i povezivati, jer, konačno, svi mi imamo iste ideale: proširenje Kraljevstva božjega do svakog kuta zemlje i učiniti boljim ovaj život braći – ljudima koji mnogo trpe. Neka nas „Radosna vijest" sve povezuje, kako misionare u domovini, tako i nas koji smo na terenu. Neka Gospodin i nebeska Majka blagoslovi Vaš i naš rad!

Eto, što Vam kanim sada pisati, i to u prvom pismu, nije radosna vijest, nego žalosna. Takvi događaji su rijetki ovdje u misijama u Zambiji. Jedan poljski misionar otac Ljensinar, D. I., zboden je nekoliko puta nožem u svom stanu u mjestu Kabwe, gdje je radio. U noći neki crnac provalio u njegovu kuću, u kuhinju, s namjerom da krade. Misionar je pošao u kuhinju da vidi tko je provalio. Provalnik ga je dočekao na kuhinjskim vratima s kuhinjskim nožem i izbo ga nekoliko puta i pobjegao. Misionar se nekako izvukao iz kuće i sjeo u auto, naslonio se na sirenu i tako dao uzbunu. Ljudi se sletjeli i našli ga u krvi već klonula. Prevezen je u bolnicu, gdje je preminuo za par dana. Radio je u misijama ovdje, u Zambiji 24 godine. Sprovod mu je bio veličanstven. Eto, u prvom svom dopisu „Radosnoj vijesti" šaljem Vam žalosnu vijest. Bit ću Vam mnogo zahvalan, ako barem ponekad dobijem časopis „Radosnu vijest". Unaprijed Vam zahvaljujem. Zahvaljujemo i Vama i našim dobročiniteljima na prikupljanju pomoći za naše misije ovdje u Zambiji!

Srdačni pozdrav zahvalni Vam u Kristu brat

Ilija Dilber,
D. I., zambijski misionar.

*

IZ INDIJE

SUŠA, SUNČANICA, ČUDNA NEKA BOLEST, OTROVNICA „KARAIT" I DRUGO

Ako ni za što drugo, barem radi suosjećanja s misionarom i s narodom u kojemu djeluje, bit će dobro pročitati o trpljenju i svakom jadu i nevolji koje ovi ljudi trpe i s kojima on trpi. Stoga donosimo isječak misionareva pisma prijatelju:

* rupija – oko 3 din., op. ur.

Pozdravu oca Ante pridružuje se njegov (i naš!) prijatelj, muzikant Guli.

Basanti, 30. VI 1972.

Iako su pisma rijetka, u molitvama i žrtvama Vas ne zaboravljam. Osobito kod svete Mise ujedinjeni smo s kalvarijskom Žrtvom u našem dnevnom životu za spasenje neumrlih duša.

Ja, hvala Bogu, zdravo i veselo. Malo se i osušio! Strašna suša i vrućina. Mnogo je ljudi umrlo od sunčanice. Djeca, opet, od neke čudne bolesti: nestašica vlage u tijelu. Svi smo zabrinuti. Pohodio nas je glavni misionar Bengalske vlade, naš bivši učenik. Sadašnji guverner Bengalije je katolik Antun Diaz. Obojica krasni ljudi. U svemu s njima surađujemo. Mi smo dobili pomoć iz Amerike, pa popravljamo nasipe i kolibe. Baš sada podižemo čitavo jedno malo selo: 46 kuća i popravljamo oko 400 koliba. Teško je, no uz pomoć božju i vašu ljubav mi ćemo junački naprijed. Tu su kod mene dva urođenička bogoslova. Trojica su već otišli u bogosloviju. 11 mladića je stupilo u novi red „Misionara ljubavi". Iz ove župe imamo 21 sestru. Molite se za zvanja!

Evo se baš vratih sa zadnjeg pohoda Presvetom sakramentu u crkvi. Pred vratima, kao da mi netko šapće: „Uperi svjetlo!" Uperih. Preda mnom otrovnica „karait". Imao sam samo papuče na bosim nogama. Skinuh papuču i jednim udarcem joj stukoh glavu. Anđeli čuvari paze na nas: i oni na nebu, i vi, naši dragi anđeli na zemlji; vašom ljubavlju, vašom molitvom.

Ostanimo i nadalje ujedinjeni u Srcu njegovom, za Srce njegovo za neumrle duše.

Uz pozdrav Vama i Vašima.

U tom sam Srcu Vaš

otac Ante.

NAŠE VIJESTI I INFORMACIJE

UZORNA ŽUPA PROZOR U BOSNI DALA MISIONARA PRIJATELJSKOM ZAIRU (KONGU) U AFRICI

Ovdje donosimo kratak dopis oca Eugena Zaninovića s ispraćaja mladog misionara fra Ilije Barišića, u želji da potaknemo sve naše čitatelje da ljubavlju i molitvom prate ovoga mladog svećenika, jer mi koji ostajemo, zaista se moramo odazvati molbi: **„da ne bude osamljen na svom putu."**

U nedjelju 27. kolovoza 1972. godine Prozor u Bosni ispratio je svoga sina, franjevca—misionara fra Iliju Barišića. Ovaj mladi svećenik odlazi u Ime Kristovo u daleki Kongo.

Dva dana prije te predivne nedjelje Prozor je doživio duhovnu obnovu, koju su vodili oci franjevci dalmatinske Provincije svetog Jeronima: fra Eugen Zaninović i fra Mario Šikić. Ovoj Provinciji pripada i naš misionar.

Odazov na duhovnu obnovu bio je doslovce potpun. Narod je otvorena srca prihvatio Božji poziv, pristupio obnovi po sakramentima ispovijedi i pričesti.

Vjernici župe Prozor na čelu sa svojim vrijednim župnikom vlč. don Vladom Jurjević, za vrijeme svete Mise oprostili su se od svoga vrijednog sina oca Ilije (Nikole) Barišića.

Euharistijskom slavlju prisustvovali su brojni ujaci iz Bosne i Dalmacije, svi sjedinjeni u Kristovoj ljubavi, koja ne poznaje granica.

Prozorski župnik je pozdravio misionara toplim riječima. Pod Misom je govorio otac dr Mario Šikić o značenju misija u našem vremenu. Novi misionar je upravio Božjem narodu svoju riječ i poziv, da ne bude osamljen na svom putu. Na koncu, uime župske zajednice i Provincije svetog Jeronima, misionara je pozdravio otac Eugen Zeninović, predavši misionaru misionarski križ — dar župne crkve u Prozoru.

Kroz čitavo vrijeme slavlja, prije i poslije, osjećalo se, da je ova živa kršćanska zajednica jedno tijelo i jedan duh. Uistinu mnogim župama ova župska zajednica može biti primjerom, koji treba nasljedovati.

Otac Ilija Barišić je otputovao u Dubrovnik, gdje se 3. rujna oprostio od svoje Provincije u crkvi Male braće. Crkva je i ovdje bila prepuna. Svom misionaru želimo ustrajnost u teškom radu i pratnju molitava i ljubavi naših čitatelja.

Predavanje misionarskog križa

Misionar fra Ilija Barišić sa svojom rodbinom

Mnoge katoličke djevojke u našem narodu traže načina kako bi postale misionarke u jednom od misijskih redova. Ovdje donosimo pismo svim tim djevojkama od njihove prijateljice koja je našla svoj put do misijskog reda.

Drage mlade djevojke

Ovo pišem baš za vas. Za vas koje volite misije, koje bi se htjele posvetiti tom lijepom i dragom zvanju. Vaša prava sreća je u vašem pravom zvanju. Vaše zvanje vas čini sretnim. Ali to zvanje treba otkriti, treba ga spoznati, treba ga ostvariti.

Znam, nemate kome da se obratite. Kod nas u Jugoslaviji nema nijedne potpuno misijske družbe. I baš u tome je problem.

Ja sam mnogo tražila, mnogo pisala na sve strane, ne bih li dobila kakvih informacija, jer sam se željela posvetiti radu za misije. I još više – željela biti redovnica–misionarka. Iako sam dobivala vrlo malo informacija, skoro ništa, nisam klonula, nego dalje tražila. I vjerujte nije bilo uzalud. Našla sam kod sestara sv. Petra Klavera, koje je osnovala Marija Terezija Ledochowska. To su sestre misionarke, kojima je cilj širenje kraljevstva Božjeg među poganima u misijama. Ja se sada nalazim kod tih sestara u Augsburgu (Njemačka), gdje se, radeći za misije, pripremam da postanem redovnica Kristova – misionarka. Moje me zvanje uistinu čini sretnom.

Ako ste pozvane, dođite! Naći ćete svoju sreću!

Misijski rad naših sestara sastoji se u različitom misijskom djelovanju: sestre uređuju i tiskaju misijske novine, časopise, knjige; drže misijska predavanja i pouke; širom svijeta organiziraju prikupljanje pomoći za misije. Tom prikupljenom pomoći one pomažu gradnju crkava, sjemeništa, bolnica, uzdržavanje svećeničkih kandidata i katehista. Pomažu brinući se za gladne, gubave, siročad i napuštenu djecu.

„Pred Bogom je najvrednije raditi za spas duša" (–Divinorum divinissimum cooperari in salutem animarum.). To su riječi sv. Dionizija Areopagite, koje je utemeljiteljica uzela za geslo svojim sestrama. Dne 6. srpnja ove godine bila je 50-godišnjica smrti te časne utemeljiteljice.

Družba se vrlo brzo množila i raširila na sve strane. U njoj su zastupljene 24 narodnosti. Sestre djeluju u mnogim zemljama i na svim kontinentima. Tako u Evropi: Švicarska, Njemačka, Engleska, Francuska, Holandija, Irska, Austrija, Italija, Poljska, Portugal, Španjolska; u Africi: Nigerija, Uganda, Zambija: u Sj. Americi: SAD, Kanada; u J. Americi: Argentina, Urugvaj, Kolumbija; u Aziji: Libanon; u Australiji i Novom Zelandu.

Ako koja želi, može slobodno pisati – razumije se – hrvatski, jer sam i ja iz Hrvatske. Svakoj ću s veseljem odgovoriti. Pokušat ćemo zajedno riješiti problem zvanja.

Moja adresa glasi:
Matejka Kovačić
Missionsschwestern
von hl. Petrus Claver
8900 AUGSBURG, Billerstr. 20.
D e u t s c h l a n d

Pozdravljam sve prijatelje i dobročinitelje misija, a nadasve vas drage mlade djevojke.

s. Matejka Kovačić

Diplomirani zlatar i filigran želi raditi u misijama

Imam 26 godina. Misijski poziv osjetila sam posjećivanjem bolesnika, staraca i obitelji s brojnom djecom.

Sestre misionarke su nam držale predavanje sa filmskim snimcima o životu i radu misionara i misionarki po Africi, Aziji i Indiji.

Najviše me ganulo kad sam vidjela toliko gladnih i toliko gubavi koji su izloženi gorkim nevoljama i bolestima.

Žarka mi je želja ići u misije i tamo raditi par godina. Spremna sam raditi bilo koji posao u bilo kojoj misijskoj zemlji – u Africi, Aziji, a najradije bih voljela ići u Indiju. Imam obrtničku školu i diplomu zlatara i filigrana.

Molim Vas da mi što prije date potrebne informacije, ili adresu na koga da se obratim.

K. A.

* * *

Uskoro ćemo poslati potrebne informacije, koje će Vam pomoći da ostvarite svoj kršćanski ideal.

Mnogi govore da „mladi naraštaj danas više nema idealizma". Vi i drugi koji nam šalju dopise sličnog sadržaja očito dokazujete prisutnost ljubavi Božje među nama. Samo ustrajte!

IZ PISAMA NAŠIH ČITALACA

Pet godina nezadovoljna u samostanu

Pripadam redovničkoj zajednici koja ne šalje sestre u misije, niti ima tu namjeru. Prije nego što sam to iznijela pred svoju buduću poglavaricu, rekla mi je da su misije najbolje u vlastitoj zemlji. Već punih pet godina muči me to pitanje, ali ne nalazim nikakvog odgovora. Mnogo puta sam htjela da to zaboravim i pomirim se s ovim što mi je dano, ali uzalud. Vatra ljubavi prema gubavoj braći i želja da im pomognem postaje u meni iz dana u dan sve veća. Da li ću se ikada naći među njima, postoje li ikakve mogućnosti? Radim u staračkom domu. Nemam druge spreme osim tečaja. Pokušala sam razgovarati sa svojim poglavarima, ali oni ne daju nikakva znaka da će ikada na to pristati. Molim Vas, pomozite mi svojim odgovorom.

U Božanskom Srcu odana s. A.

* * *

Ako je sve tako kako ste napisali, trebalo bi zamoliti Vaše poglavare da Vam dopuste prelaz u neku od brojnih misionarskih družbi. Ipak, možda privremeno nema sestre koja bi Vas zamijenila na radu u staračkom domu. Budući da ste se obratili na našu adresu s punim povjerenjem, pošaljite nam adresu Vaših poglavara da bismo mogli posredovati za Vas.

* * *

Paketi za misije?

Imamo jednu dobročiniteljku misija. Prije je mnogo davala, a sada je priložila 5.000 st. din. i voljna je poslati robu od svog pokojnog muža. Stoga Vas molim da javite da li uzimate pakete i šaljete za misije.

Župnik iz Petr.

* * *

Smatramo da sa darovanom robom naši misionari mogu pomoći siromasima među kojima djeluju. Stoga rado posredujemo slanjem tih darova. Bit ćemo Vam

VIJESTI I INFORMACIJE SA SVIH KONTINENATA

AFRIKA

ZAIR

Ima li previše misionara?

U Zairu (Kongu) djeluje više naših misionara. S tom nas afričkom zemljom preko naših misionara povezuju uvijek nove prijateljske veze. Ovdje za naše čitatelje donosimo kratku ali značajnu vijest bijelog oca Josefa Brunnera o stanju Crkve u toj prijateljskoj zemlji.

Povodom podnošenja izvještaja o današnjem stanju Crkve u Zairu (Kongu) generalni tajnik Biskupske konferencije otac Guy Mosmans dao je slijedeću izjavu:

„Posve je krivo tvrditi da je uloga evropskih misionara ovdje završena. Naprotiv, položaj Crkve u Zairu zahtijeva još više misionarske suradnje, kako sada, tako i kroz duži vremenski period u budućnosti, jer od 48 biskupija u zemlji, samo tri imaju razmjerno dovoljan broj afričkih svećenika; u 41 biskupiji njihov je broj premalen, a u 4 biskupije uopće nema domaćeg klera. Ja osobno vrlo dobro poznam sve naše afričke biskupe. Svi se oni gorko tuže zbog opadanja misijskih zvanja. Oni i dalje žele povećati broj evropskih misionara, ukoliko su ovi pripravni surađivati u izgradnji nove afričke Crkve."

Otac Guy Mosmans, član misijske zajednice bijelih otaca, već je više godina generalni tajnik Biskupske konferencije u Zairu (Kongu). U toj ulozi odgovorno je sudjelovao na nutarnjoj izgradnji i u djelatnostima kongoanske hijerarhije, te mu s pravom možemo vjerovati kao izvrsnom poznavaocu problema zairske Crkve.

U najkritičnije vrijeme sukoba šefa države Mobutu-a s kardinalom Malulom i Crkvom, početkom ove godine, otac Mosmans bio je u roku od 24 sata protjeran iz Zaira, ali je u međuvremenu opet dobio ulaznu vizu.

(Josef Brunner, bijeli otac)

AZIJA

INDIJA

NJIMA SU ŠTAKORI SVETI

„Ovdje je hram štakora", reče moj vozač i parkira svoj džip u sjeni velikoga drveta. Glavni ulaz, ogroman i od bijelog mramora, pun je figura biljki, životinja, a najviše slonova. Stupam u dvorište i moram se izuti, jer ovo je sveto tlo. Ulazim prijeko u glavni hram, u tamnu, kričavo obojenu prostoriju. Bogato načičkana vrata okovana su srebrom. Prema zidu, obloženom mramorom nalazi se mali tamni otvor, koji vodi u strogo područje hrama. Dva se čovjeka pojave. Jedan zvoni na zvono koje visi na stropu, drugi istresa pšenicu iz jedne vreće u srebrnu zdjelu, koja stoji pred tamnim malim vratima. Iznenada razmile se štakori iz otvora. Stotine, tisuće sivokuštravih životinja pune prostor. Stojim u sredini pokretne štakorske mase. Oni trče oko mojih bosih nogu, ciče strašnim glasovima, jure do bureta napunjena pšenicom ili se skupljaju oko srebrne zdjele s vodom u uglu.

Svećenik otvara jedna vrata. Dvanaest ljudi stupi unutra. Na njima skupocjeni turbani, svilena odjeća. Poklone se, dotaknu tlo i štakorski izmet svojim čelima, stavljaju ruke jedan na drugoga i mrmljaju neke molitve. Čovjek s narančastim turbanom zaručnik je. On dolazi da bi izmolio blagoslov svetih štakora za svoje vjenčanje i da moli božicu štakora Karni-Matu.

Jer štakori u hindu hramu kod Deshnoke su božanske životinje i ljudi sa sela su uvjereni u to da u tim odvratnim stvorenjima žive duše njihovih očeva. Svaki pripadnik Charane-kaste, koji umre u Deshnoki, rodit će se opet kao štakor, a svaki štakor, koji ugine u hramu opet će se ponovo roditi kao Charane.

Stari, bradati svećenik priča nejasno legendu svoga svetišta. U 12. stoljeću oženio je kralj iz Jodhupra lijepu djevojku Karni. Budući da Karni nije dobila ni jedno dijete, uzeo je kralj mlađu sestru Karninu za drugu ženu. Od nje je dobio lijepog sina imenom Lakhanji, kojega je Karni posinila. Jednoga dana pao je dječak kod igre u neki bunar i utopio se. U svojoj nevolji obratila se Karni Hindu božici Lord Yama i usrdno je molila da joj vrati Lakhanji. Lord Yama, obuzeta ljepotom kraljice, dopustila je da se dječak kao „kaba" (jedan sveti štakor) ponovo rodi. Karni je zahvalila bogu tako što je izgradila hram i tamo sjedila 150 godina, 6 mjeseci i 2 dana moleći svoju „krunicu". Tada je otišla u pustinju prema Bikaneru i iščezla. Kada iskorijeniti ovakvo vjerovanje? N i k a d a!!!

„Nemojte stati na kojega štakora", svršio je stari svećenik. „Ako usmrtite jednu od svetih životinja, morat ćete to nadoknaditi zlatnim štakorom". Oprezno se krećem. Stari svećenik, deset pomoćnika i nekoliko djevojaka, koje zabavljaju posjetioce plesom i muzikom, čuvari su hrama u Deshnoke. Oni svi pripadaju obitelji Singh, koja već stoljećima čuva hram. Singhs ne žive loše od svojih oko 100.000 štakora. Posjetioci ostavljaju uvijek nekoliko rupija na mramornoj kapiji.

Malo smo se navikli na to da su u Indiji krave svete, i nitko ne smije ubiti tele, dok godišnje milijuni ljudi gladuju. Ali hraniti štakore i obožavati ih u jednom hramu, to me je šokiralo. Procjenjuje se „štakorsko stanovništvo" Indije od 3–5 milijardi. To znači da na svakoga od 500 milijuna stanovnika dolazi po desetak štakora. 30 tona žita upropašćuju godišnje štetočine, osobito štakori. Samo SAD poklanjaju Indiji godišnje oko 8,3 milijuna tona pšenice. Šest štakora pojede hrane koliko jedan čovjek. Indija ne bi trebala više gladovati kad bi se mogli iskorijeniti štakori. Ali ne samo da bi protestirali stanovnici Deshnoke protiv štakorskog otrova, nego to ne bi dopustio ni jedan pravovjerni hindus da se životinje, pa makar bile i opasne, ubijaju. U međuvremenu milijuni štakora šire bolesti, naročito po velikim gradovima Bombaju i Kalkuti. U područjima gladi, u Biharu, na sjeveroistoku mora jedan čovjek izići na kraj prosječno s 20 grama žita. Štakori u Deshnoke požderu dnevno 60 kilograma prvoklasne pšenice.

(Thomas Hopker, „Alle Welt", juni–august 1970, st. 27)

zahvalni ako to prenesete svim dobročiniteljima misija, a posebno spomenutoj dobročiniteljki.

* * *

Pomaganje misija „stihijsko" i „svaki na svoju ruku"

Jako mi je drago što se Vaš list založio za naše misionare u Zambiji. No neka mi je slobodno zamoliti Vas da se zauzmete i za naše misionare u Bengaliji . . .

Mada nisam mjerodavan o tome razmišljati, ipak mi često pada na pamet misao: da li je dobro što mi pomažemo misije tako „svaki na svoju ruku" i da li bi bilo korisnije sve pomagatelje ujedinjavati oko Vašeg lista i tako organizirano i planski raditi na pomaganju misija. Mislim da bi bilo korisnije od sadašnjeg „stihijskog" načina pomaganja.

S punim poštovanjem D. F.

* * *

Oni koji rade za misije, bilo „stihijski" bilo „svaki na svoju ruku", pomažu misionarima na neki (iako ne na najbolji) način. Međutim, mnogo je onih koji ništa ne rade za misije, iako imaju dobru volju. „Radosna vijest" izvještava o potrebama misija i pomoći misionarima, a nadamo se da će se Misijsko vijeće BKJ pobrinuti da pomoć bude „organiziranija" i veća, „planska" i djelotvornija. To svi podjednako žarko želimo.

* * *

Župa u Rijeci bez „Radosne vijesti"?

. . . Imam četvoro drage dječice i mnogo volje da prema svojim skromnim mogućnostima surađujem u ovom dragom listu. Prva tri broja kupila sam u Zagrebu, jer ga u Rijeci, gdje živim, nema (barem ne u mojoj župi). Šaljem Vam novac za pretplatu uz molbu da mi list od broja 4 šaljete na kućnu adresu. Također molim da mi javite

na koji se način šalje novac za misije — poštom ili putem banke. Kada dobijem objašnjenje, nastojat ću da makar skromnim prilozima pređem sa riječi na djela.

Dotle ću moliti nebesku Majčicu i dragog prijatelja Isusa da nam dade mnogo ovakvih divnih ljudi kao što su pater Gabrić i ostali. Javite mi, molim, da li smijem poslati jednu pjesmu koju sam sastavila.

Eto, toliko. Ne zamjerite na rukopisu, kasna je noć dok pišem, jer preko dana nemam mnogo slobodnog vremena. Šaljem Vam srdačne pozdrave uz želju da „Radosna vijest" probije tolike zatvorene uši i srca.

S poštovanjem, M. T., Rijeka

* * *

Iznenađuje nas vijest da u nadbiskupijskom centru Rijeci ima župa gdje se ne može dobiti Misijski list. Šaljemo Vam ga odmah na Vašu kućnu adresu.

Novčanu pomoć za misije pošaljite na račun označen u „Radosnoj vijesti" i naznačite na koju nakanu šaljete.

Vašu pjesmu ćemo rado objaviti ako dobije pozitivnu ocjenu našeg kritičara. Poznata je blagost našeg kritičara, jer je dobričinu i jedan „filozof" u jednoj hrvatskoj emisiji radio Vatikana — osudio. Stoga, ne bojte ga se!

*

UPOZNAJMO MISIJSKE DOKUMENTE

ODLUKA O MISIJSKOJ DJELATNOSTI CRKVE

PROMICANJE REDOVNIČKOG ŽIVOTA

18. Neka se već od vremena utemeljenja Crkve revno promiče redovnički život, koji misijskom djelovanju donosi ne samo dragocjenu i nenadomjestivu pomoć, nego po dubljoj u Crkvi obavljenoj posveti Bogu, jasno očituje i označuje narav kršćanskog poziva.

Redovnički instituti koji rade na utemeljenju Crkve, prožeti tajanstvenim blagom kojim se odlikuje redovnička predaja Crkve, neka nastoje da to blago pokažu i daruju narodima prema naravi i sposobnosti svakog pojedinog naroda. Pažljivo će razmotriti kako bi se u kršćanski redovnički život mogle preuzeti predaje asketskog i kontemplativnog života, čiji je početak Bog gdjekada usadio u stare kulture već prije propovijedanja Evanđelja.

Neka se u novoosnovanim crkvama promiču različiti oblici redovničkog života, da bi se tako pokazali različiti vidovi Kristova slanja i života Crkve i da bi se redovnici posvetili različitim pastoralnim djelatnostima, te pripravljali svoje članove da ih vrše dolično. Ipak neka biskupi na konferencijama pripaze da se ne bi na štetu redovničkog života i apostolata umnažale kongregacije koje imaju istu apostolsku svrhu.

Napose valja istaknuti različite poticaje da se ukorijeni kontemplativni život, čime će jedni redovnici, zadržavajući bitne elemente monaškog instituta, nastojati usaditi veoma bogatu predaju svog reda, drugi će se vratiti na jednostavnije oblike prvotnog mnoštva; svi će nastojati da se prilagode mjesnim prilikama. Budući da je kontemplativni život dio potpune prisutnosti Crkve, potrebno je da se ukorijeni u svim novim crkvama.

III poglavlje

POJEDINAČNE CRKVE

NAPREDAK MLADIH CRKAVA

19. Djelo zasađivanja Crkve u određenoj skupini ljudi postizava siguran cilj kad je zajednica vjernika već uhvatila korijen u društvenom životu i na neki se način prilagodila kulturi kraja, te ima stanovitu čvrstoću. To se postizava tek kada zajednica ima — makar u nedostatnom broju — domaće svećenike, redovnike i svjetovnjake, i posjeduje one službe i ustanove koje su nužne da Božji narod živi i raste pod vodstvom svoga biskupa.

U ovim novim crkvama život Božjeg naroda mora rasti na svim područjima kršćanskog života, a ovaj život treba obnoviti prema smjernicama ovoga Sabora. Skupine vjernika, iz dana u dan svjesnije svoje odgovornosti, postaju zajednice koje žive od vjere, liturgije i ljubavi; svjetovnjaci nastoje da svjetovnim i apostolskim djelovanjem u društvu obnove red na zemlji prema zahtjevima ljubavi i

pravde; sredstva društvenog saobraćaja upotrebljavaju se prikladno i razborito. Obitelji svojim pravim kršćanskim životom postaju izvori svjetovnjačkog apostolata i rasadišta svećeničkih i redovničkih zvanja. Vjera se, napokon, poučava prikladnom katehezom, očituje se u liturgiji koja odgovara duhu naroda, te ulazi u zdrave društvene ustanove i mjesne običaje zahvaljujući primjerenom kanonskom zakonodavstvu.

Nadalje, biskupi, svaki sa svojim svećenstvom, sve više i više prožimljući u sebi duh Krista i Crkve, neka budu jedne misli i života s općom Crkvom. Neka ostane duboka povezanost novih crkava s općom Crkvom, čije elemente predaje trebaju povezivati s vlastitom kulturom, da — kao nekom razmjenom snaga — rastu u životu Mističnog Tijela. Stoga neka se njeguju teološki, psihološki i ljudski elementi koji mogu doprinijeti razvoju smisla za povezanost s općom Crkvom.

Ove crkve se često nalaze u siromašnijim predjelima svijeta i većinom trpe od pomanjkanja svećenstva i nestašice materijalne pomoći. Stoga je potrebno da trajna misijska djelatnost cijele Crkve pruža onakvu pomoć kakva će prvenstveno služiti razvoju i rastu kršćanskog života mjesne crkve. Ta misijska djelatnost mora pružati pomoć i onim crkvama koje su, doduše, davno utemeljene, ali se nalaze, da tako kažemo, u stanju nazadovanja ili slabosti.

Ove crkve same neka urede zajednički pastoralni rad i prikladne pothvate, da se time brojčano povećaju, sigurnije raspoznaju i uspješnije razvijaju zvanja za biskupijski kler i za redovničke ustanove, tako da malo-pomalo uzmognu zbrinuti same sebe i pružiti pomoć drugima.

MISIJSKA DJELATNOST POJEDINAČNIH CRKAVA

20. Budući da pojedinačna crkva treba što savršenije odražavati opću Crkvu, neka dobro znade da je poslana i k onima koji ne vjeruju u Krista a borave s njom na istom području, da svjedočanstvom života pojedinih vjernika i cijele zajednice bude znak koji im pokazuje Krista.

Nadalje, traži se i služba riječi, da Evanđelje dopre do svih ljudi. Biskup treba biti prvenstveno glasnik vjere, koji će Kristu privoditi nove učenike. Da bi tu uzvišenu službu ispunjavao kako treba, neka temeljito upozna i uvjete svoga stada i pravo shvaćanje svojih sugrađana o Bogu, imajući jasno u vidu promjene koje nastaju uslijed urbanizacije, migracija i vjerskog indiferentizma.

Mjesni svećenici u novim crkvama trebaju gorljivo pristupiti evangelizaciji, surađujući sa stranim misionarima, s kojima sačinjavaju jednu te istu svećeničku zajednicu, ujedinjenu pod vlašću biskupa ne samo radi pastve vjernika i slavlja božanskog kulta, nego također radi propovijedanja Evanđelja onima koji su vani. Neka budu spremni i neka se radosna srca, kad se pruži prilika, ponude svom biskupu za misijski rad u dalekim i zapuštenim krajevima svoje biskupije ili u drugim biskupijama.

Redovnici i redovnice i svjetovnjaci neka plamte istim žarom prema svojim sugrađanima, osobito prema siromašnijima. Neka biskupske konferencije vode brigu da se u određenim rokovima priređuju tečajevi za biblijsko, teološko, duhovno i pastoralno obnavljanje, sa svrhom da kler usred raznolikosti i promjena stekne dublje poznavanje teološke nauke i pastoralnih metoda.

Što se ostaloga tiče, neka se sveto obdržava ono što je ovaj Sabor odredio, osobito u Odluci o službi i životu svećenika.

Da se to misijsko djelovanje pojedinačne crkve uzmogne provoditi, traže se prikladni službenici, koje treba na vrijeme spremati onako kako će odgovarati prilikama svake pojedine crkve. Budući da se ljudi sve više i više okupljaju u pojedine grupe, bit će općenito prikladno da biskupske konferencije stvore zajednički plan za dijalog s tim grupama. Ako se pak u nekim krajevima nalaze grupe ljudi koje od prihvaćanja katoličke vjere odbija to što su one nesposobne prilagoditi se posebnom obliku koji je Crkva ondje poprimila, svakako je poželjno da se u takvoj okolnosti povede naročita briga sve dok se ne postigne jedinstvo svih kršćana u jednoj jedinoj zajednici. Pojedini biskupi neka pozivaju ili rado primaju misionare u svoje biskupije, ako ih Apostolska Stolica ima na raspolaganje za tu svrhu, te neka djelotvorno promiču njihove pothvate. Da bi taj misijski žar procvao i kod njihovih sunarodnjaka, veoma je prikladno da nove crkve što prije doista sudjeluju u općem misijskom djelovanju Crkve šaljući i same misionare da po svemu svijetu naviještaju Evanđelje makar trpjele od nestašice klera. Zajedništvo, naime, s općom Crkvom usavršit će se na neki način tek onda kada budu i same živo sudjelovale u misijskom djelovanju drugih naroda.

PROMICANJE APOSTOLATA SVJETOVNJAKA

21. Crkva sve dotle nije pravo utemeljena, niti živi punim životom, niti je savršen znak Kristove prisutnosti među ljudima dok s hijerarhijom ne postoji i ne djeluje svjetovni stalež. Bez djelotvorne prisutnosti svjetovnjaka Evanđelje se ne može duboko utisnuti u duh, život i djelovanje nekog naroda. Zato treba već od utemeljenja crkve naročito paziti da se podigne zreo kršćanski svjetovni stalež.

Vjernici svjetovnjaci pripadaju potpuno i istovremeno i Božjem narodu i svjetovnom društvu. Najprije pripadaju narodu u kojem su rođeni, u čijem su kulturnom blagu počeli sudjelovati po odgoju, s čijim ih životom spajaju mnogostruke društvene veze, u čijem napretku sudjeluju vlastitim zalaganjem u svojim zvanjima, čije probleme osjećaju kao svoje vlastite, pa ih nastoje riješiti. Ali kršćani svjetovnjaci pripadaju i Kristu, jer su vjerom i krštenjem ponovo rođeni u Crkvi, da budu Kristovi obnovljeni životom i djelovanjem (usp. 1 Kor 15, 23), da se u Kristu sve podloži Bogu i da napokon u svima Bog bude sve (usp. 1 Kor 15, 28).

Glavni njihov zadatak, bilo muževa ili žena, jest svjedočiti za

Krista, a to moraju činiti životom i riječju, u obitelji, u svom društvenom staležu i na području svoga zvanja. U njima se mora očitovati novi čovjek, koji je stvoren po Bogu i pravednosti i svetosti istine (usp. Ef 4, 24), a taj novi život moraju očitovati na društvenom i kulturnom području u svojoj domovini poštujući predaje svoga naroda. Stoga oni moraju tu kulturu poznavati, uzdizati, čuvati, razvijati je u skladu sa suvremenim uvjetima i, konačno, usavršavati ju u Kristu, da Kristova vjera i život Crkve ne budu više tuđi društvu u kojem žive, nego da ga otpočnu prožimati i preobražavati. Neka se svjetovnjaci sa svojim sugrađanima povezuju iskrenom ljubavlju, da se u njihovom ponašanju očituje nova veza jedinstva i opće uzajamne odgovornosti koju crpe iz Kristove tajne. Neka šire Kristovu vjeru i među onima s kojima ih povezuje život i zvanje. Ta obaveza postaje tim hitnija što mnogi ljudi mogu jedino od svjetovnjaka koji su im blizu čuti Evanđelje i upoznati Krista. Svjetovnjaci neka budu pripravni, gdje je to moguće, da u neposrednoj suradnji s hijerarhijom ispunjavaju posebnu misiju navještanja Evanđelja i širenja kršćanske pouke, da bi crkvi koja nastaje davali više snage.

Crkveni službenici neka visoko cijene apostolsku djelatnost svjetovnjaka. Neka ih tako odgajaju da kao Kristovi udovi postaju svjesni svoje odgovornosti za sve ljude; neka ih temeljito pouče u Kristovoj tajni; neka ih uvode u metode pastoralne djelatnosti; neka im pomažu u poteškoćama, u duhu Konstitucije o Crkvi i Odluke o apostolatu svjetovnjaka.

Neka čitava nova crkva, poštujući vlastite dužnosti i odgovornost pastira i svjetovnjaka, dadne jedinstveno, živo i djelotvorno svjedočanstvo za Krista, da bude svijetao znak Spasenja koje nam je došlo po Kristu.

RAZNOLIKOST U JEDINSTVU

22. Sjeme, tj. Božja riječ, ničući iz dobre zemlje, nakvašene Božanskom rosom, crpi životni sok, preobražava ga i asimilira da konačno donese obilan rod. Doista, po uzoru na ekonomiju Utjelovljenja, nove crkve, ukorijenjene u Kristu i sagrađene na temelju apostola, imaju divnu sposobnost da poprimaju sva bogatstva naroda koji su se predali Kristu za baštinu (usp. Ps 2–8). One preuzimaju iz običaja i predaja, iz mudrosti i znanja, iz znanosti i umjetnosti svojih naroda sve ono što može doprinijeti da se slavi Stvoritelj, da zasja milost Spasiteljeva i da se pravo oblikuje kršćanski život.

Za ostvarenje toga cilja potrebno je na svakom velikom društveno-kulturnom području promicati teološki pristup, kojim će se u svjetlu predaje opće Crkve, djela i riječi, koja su predmet Objave, a zapisana u Sv. pismu i protumačena od crkvenih otaca i Učiteljstva Crkve, podvrći novom ispitivanju. Tako će se jasnije razumjeti po kojim se kriterijima vjera — obazirući se na filozofiju i mudrost naroda — može uskladiti s razumom i kako se običaji, životni nazori i društveni poredak mogu pomiriti s običajima izraženim u božanskoj Objavi. Na taj način će se pronaći jasni kriteriji kojih se treba držati da bi se općenito provodio kršćanski život. Ovakvim će se postupkom isključiti svaka pojava sinkretizma i lažnog partikularizma; kršćanski će se život prilagoditi duhu i naravi svake kulture; pojedinačne će predaje s vlastitim odlikama svake pojedine zajednice naroda, osvjetljene evanđeoskim svjetlom, preuzeti u jedinstveno katoličko gledanje. Napokon, nove pojedinačne crkve, sačuvavši svu ljepotu svojih predaja, zauzet će svoje mjesto u crkvenoj zajednici ne ometajući primat Petrove Katedre, koja predsjeda cijeloj zajednici ljubavi.

Poželjno je, dakle, da ne reknemo nadasve prikladno, da se biskupske konferencije u granicama svakog velikog društveno-kulturnog područja tako međusobno ujedine da u punoj slozi i jedinstvenosti odluka uzmognu provesti ovaj plan za prilagođavanje.

IV POGLAVLJE

MISIONARI

MISIONARSKO ZVANJE

23. Premda je svaki Kristov učenik dužan prema svojoj mogućnosti preuzeti svoj udio u širenju vjere, ipak Krist Gospodin stalno poziva iz mnoštva one učenike koje sam hoće, da budu s njim i da ih šalje k narodima propovijedati (usp. Mk 3, 13 slj.). Zato on po Duhu Svetom, koji na korist duša dijeli karizme kome hoće (1 Kor 12, 11), udahnjuje misionarsko zvanje u srca pojedinaca i ujedno budi u Crkvi institute koji preuzimaju na sebe posebnu dužnost, zadaću evangelizacije, koja se tiče cijele Crkve.

Doista, posebnim su zvanjem odlikovani oni svećenici, redovnici i svjetovnjaci koji su, obdareni odgovarajućim naravnim sposobnostima, darovitošću i značajem, spremni da prihvate misijski rad, bili oni domaći ili stranci. Poslani od zakonite vlasti, oni u duhu vjere i poslušnosti odlaze k onima koji su daleko od Krista, te se isključivo posvećuju djelu koje su primili na sebe (Dj 13, 2), kao sluge Evanđelja, da bi prinos pogana bio ugodno primljen i posvećen Duhom Svetim(Rim 15, 16).

nastavit će se

– Čovjek nije kokosov orah, on nema ljuske (izložen je opasnostima i utjecaju okolice). (Zapadna Afrika).

– Samo onaj koji želi biti tako dobar kako uopće ne može biti, bit će tako dobar kako može. (Indija).

– Ako je moje područje osvijetljeno mjesecom, ne trebaju mi zvijezde. (Rusija).

– Tko ti je napola prijatelj, napola ti je i neprijatelj. (Arapska).

– Ako leopard k tebi dolazi, neće ga otjerati toljaga tvoga susjeda. (Centralana Afrika).

– Vrijeme i rijeka ne vraćaju se natrag. (Tajland).

– Kad se veliki ljudi šale, mali gube glave. (Ukrajina).

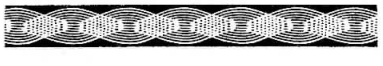

Ovaj budistički redovnik vođa je jednog pokreta za mir na otoku Feniks u Južnom Vijetnamu. Simbolički znak ove zajednice jest kokosov orah, ali on se diči Kristovim križem na prsima.

OPTIMISTI I PESIMISTI O LJUDSKOJ BUDUĆNOSTI NA ZEMLJI

Misijski časopis „Mondo e missione" (IV, 72) izvještava nas da Svjetska zdravstvena organizacija namjerava utrošiti ogromne svote novca za proučavanje demografskih problema, naročito za istraživanje uspješnijih sredstava protiv začeća.

Svjetska zdravstvena organizacija je jako zabrinuta za budućnost čovječanstva.

Nasuprot ovome i drugim sličnim pesimističkim glasovima, podižu se drugi glasovi uglednih osoba koji nisu tako alarmantni, nego su puni pouzdanja u mogućnosti života na zemlji i u sposobnosti čovjeka da iskoristi te mogućnosti , te tako pripravi mjesto većoj i savršenijoj ljudskoj obitelji.

„U povijesti svijeta oduvijek su postojala dva strahovanja: ono od prenapučenosti, te da ne pomremo od gladi, i ono od pustoši i opadanja broja stanovništva. Povremeno prevladava prvo ili drugo strahovanje. U današnje vrijeme naglašeno je ovo drugo strahovanje: od prenapučenosti." Ovu je izjavu nedavno dao jednom talijanskom novinaru Alfred Sauvy. Sauvy je čovjek neosporna ugleda na području proučavanja demografskih pitanja. On uspoređuje ovo strahovanje od prenapučenosti s „očajem na splavi Meduza". (Pripovijest je poznata: Lađa Meduza tone; nekolicina brodolomaca uspijeva se dočepati neke splavi. Ljude bez hrane hvata panični strah, te se laćaju divljačke borbe jedan protiv drugog. Tako ih ne ubija more, nego njihova agresivnost pred aveti gladi).

Sauvy osuđuje ovakvo strahovanje. On ne prizna valjanost demografskih shematizacija, prema kojima bi trebali imati pravo jedino proračuni na „američki". način, te poriče vrijednost alarmantnom predviđanju o prehrambenoj krizi svjetskih razmjera i o prenapučenosti, jer svi ti proračuni boluju od iste mane: uopćavanja. Prema Sauvy-u, u proračunavanju demografskih problema treba polaziti od stanja u pojedinim pokrajinama, a ne obratno, od stanja u svijetu uopće.

„U svijetu nije svuda ista situacija, nego različita u svakoj zemlji. Problemi u Indiji posve su različiti od onih u Africi, u kojoj je stanovništvo raširenо na ogromnim prostranstvima."

EGOIZAM, A NE BRIGA ZA BUDUĆNOST

S obzirom na odnos među razvijenim i nerazvijenim narodima, Sauvy smatra da se bogati narodi ne smiju baviti aktivnom regulacijom demografskog razvoja siromašnih naroda. Kakvu vlast imaju zemlje bogataša nad siromašnim narodima? Najviše što mogu učiniti, jest ponuda tehničkih sredstava, da bi tako mogli uspješno koristiti ekonomske izvore u svojoj zemlji.

Na ovom grafikonu prikazan je uzbuđujući zaključak do kojeg je došao nizozemski učenjak De Wit: Kad bi se razumno koristila, bogatstva zemlje mogla bi hraniti 1.022 milijarde ljudi!

I — milijuni kvadratnih kilometara.

II — mjeseci u godini kad temperatura prelazi 10° C, što je preduvjet za uspješan rast vegetacije,

III — Učenjak računa koliko se tona (po hektaru) jestivih ugljičnih hidrata može proizvesti svake godine, i

IV — koliko se milijardi ljudi može prehraniti.

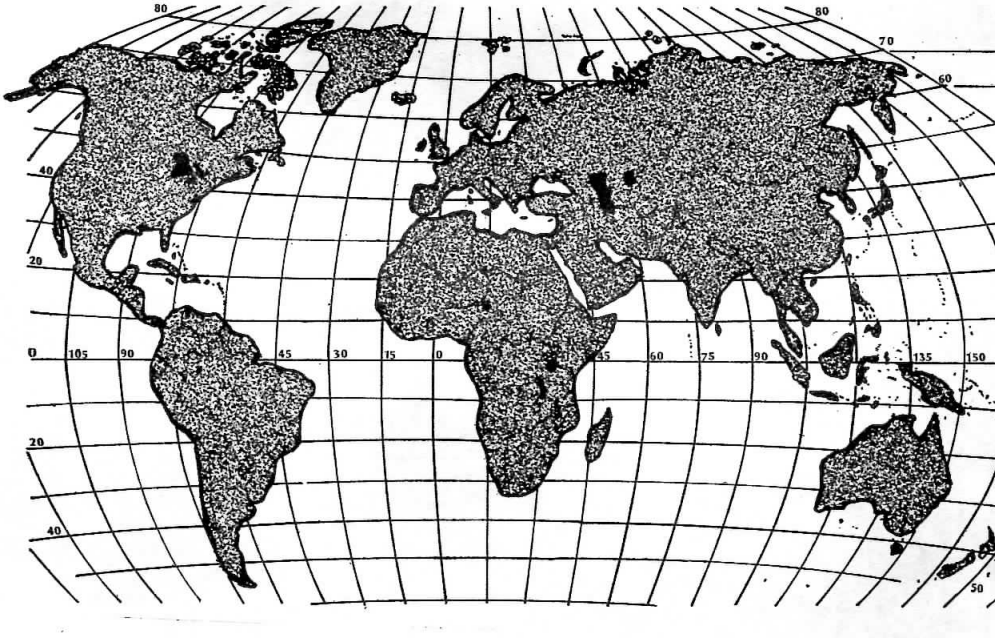

	I	II	III	IV
70°N	8	1	12	10
60°N	14	2	21	30
50°N	16	6	59	95
40°N	15	9	91	136
30°N	17	11	113	151
20°N	13	12	124	105
10°N	10	12	124	77
0°	14	12	116	121
10°S	7	12	117	87
20°S	9	12	123	112
30°S	7	12	121	88
40°S	1	8	89	9
50°S	1	1	12	1
	131			1022

Problem je u ovome: kako razumno koristiti izvore zemlje. Siromašne zemlje nemaju tehničkih sredstava da te izvore koriste; bogate zemlje, naprotiv, naročito one na Zapadu, upravo nemilice troše izvore zemlje. **„Valja živjeti u nadi da će razvoj početi koristiti čovjeku, a ne, kako se sada događa, pogrešnoj potrošnji, koja uopće ne vodi računa o izvorima zemlje."**

Iza uznemirujućih razmatranja o demografskom „bumu" pokrenutih na Zapadu, stoji, prema Sauvy-u, ne toliko zabrinutost „što ćemo jesti" koliko nečiji prikriveni egoizam. **Bogate zemlje se pribojavaju da će morati dijeliti svoja bogatstva s drugima.**

Isti takav strah natjerao je Malthusa da iznese svoje teorije. „Malthus — kaže Sauvy — nije htio ograničiti narode općenito; htio je ograničiti samo siromašno pučanstvo, jer je u njegovo vrijeme postojao zakon koji je nalagao bogatima da moraju davati dio svog imanja siromašnim osobama. Stoga je on predložio da se ograniči priraštaj siromašnih."

Sauvy se bori protiv otrcane fraze, koju neki stalno ponavljaju, da „priraštaj u svijetu previše naglo raste".

Situacija, prema ovome učenjaku, nije zabrinjavajuća, jer je povećanje stanovništva u siromašnim zemljama tek 3% godišnje.

TKO IMA PRAVO?

Sauvy-ev optimizam ima mnogo pristalica, ali i protivnika. 1971. g. Colin Clark, glasoviti ekonomist, u svojoj poznatoj knjizi „Izobilje ili glad? " podržavao je mišljenje da prehrambene mogućnosti koje pruža zemlja nisu toliko ograničene kako neki uporno i često tvrde. **Oslanjajući se jedino na lažne statistike, mogli su se neki zabrinuti nad sudbinom čovječanstva, koje je, tobože, osuđeno da za kratko vrijeme umre od gladi.** Po Clarku svjetska nestašica je izbježiva, štaviše nevjerojatna.

Prije četiri godine René Dumont je u svojoj knjizi „Uskoro svjetska oskudica" pisao da se čovječanstvo upravo uputilo prema apokaliptičkoj propasti, jer će već prije 1980. g. biti strašna svjetska nestašica hrane: „Nepoljoprivredne namirnice podmirit će, doduše, stanovite potrebe, ali neće biti dovoljne da odstrane sve bližu prijetnju gladi, osim ako se čim prije spriječi rađanje".

Eto glasova dvojice predstavnika protivnih mišljenja: optimista i pesimista. Tko ima pravo? Bez sumnje, ekološki problemi, loša ishrana, neishranjenost, glad, to su stvarnosti s kojima se susrećemo. Svatko priznaje dramatičnost situacije. Ipak stavovi su različiti. S jedne strane postoji pouzdanje u čovjeka, koji će tome znati doskočiti prije nego što bude kasno; s druge strane postoji strah da egoizam i interes pojedinaca ne prevladaju nad zajedničkim interesom.

U stvari, rješenje ove problematične budućnosti je u samom čovjeku, a ne u zemlji na kojoj čovjek boravi. Zemlja ima u rezervi ogromne izvore, koji čekaju da budu iskorišteni. Na ljudskom je društvu krivica što još do danas nije znalo organizirati razumno iskorištavanje, kako bi svi imali sve što im je potrebno. Naime, svake godine milijuni ljudi umiru od gladi i zbog gladi.

PREDVIĐANJE UČENJAKA I STVARNOST

Izazvali su uzbuđenje rezultati koje je postigla jedna grupa učenjaka koji su proučavali problem namirnica za astronaute u vrijeme dugih svemirskih letova: **27,5 četvornih metara pametno obrađivane zemlje dovoljni su da podmire sve potrebe za hranom jedne osobe.** Razdijelimo li obradive površine našeg globusa (sutra će se moći obrađivati i Antarktik i Grenland) na 27 četvornih metara, vidjet ćemo koliko će milijardi ljudi naša planeta moći ugostiti.

Do jednako zapanjujućih rezultata došao je i nizozemski učenjak De Wit sa sveučilišta u Wageningen-u. Najprije je ustanovio prijeko potreban minimum za život jednog čovjeka, pa je zatim izračunao koliko se tona hidrata ugljika može godišnje proizvesti na različitim širinama zemlje (računajući kao pogodne za vegetaciju one mjesece u kojima je temperatura viša od 10° C). Rezultati će biti ovi: 131 milijun četvornih kilometara suhe površine našeg planeta (isključivši Grenland i Antarktik) mogu proizvesti hranu za 1.022 milijarde ljudi (Pogledaj ovdje priložen geometrijski crtež napravljen prema podacima učenjaka De Wit-a).

Treba dodati, nadalje, da i oceani, rijeke, jezera, mogu pružiti hranu drugim milijardama ljudi; a ne zaboravimo da industrija može proizvesti sintetičku hranu.

Ne treba se, dakle, bojati da ćemo pomrijeti od gladi sada, kad nas ima manje od 4 milijarde.

HUMOR

MRTVI MAGARAC I ŽUPNIK

Župnik pozove veterinara: „Tu na autoputu leži mrtav magarac. Molim, uklonite leš!"

Veterinar: „Lijepo je to od Vas, gospodine župniče, što ste me obavijestili, ali mislim da je to stvar duhovnika da se pobrine za mrtve."

— Župnik: „Sigurno, sigurno! Ali mi uvijek najprije rodbinu o tome informiramo."

NEVOLJA, DRAGI KOLEGA?

— Dragi kolega, Vi izgledate tako jadno! Recite mi šta je to s Vama?

— Ah, to je zbog moje žene. Svake večeri ide od gostionice do gostionice.

— A zašto to?

— Da mene traži.

KNJIGA ZA ROĐENDAN

— Šta želiš da ti poklonim za rođendan? — pita muž ženu.

— Jednu knjigu.

— Kakvu knjigu, za kuhanje?

— Ne.

— Ili bi radije jedan roman?

— Ne.

— Onda, kakvu knjigu želiš?

— Štednu.

LOŠA MATEMATIKA

— Vaš mi sin zadaje mnogo briga, — kaže učitelj ocu jednog učenika. U računu je veoma slab.

— To je sigurno poprimio od svoje majke, i ona je potpuno neuračunljiva.

VANREDNI PROGRAM ZA POTPUNIJU PROSLAVU SVJETSKOG MISIJSKOG DANA 1972.

U OSVIT NOVOGA MISIJSKOG PROLJEĆA

Crkva Kristova je još od početka misijska. Misijska joj je narav, misijsko joj je poslanje. Gospodin ju je poslao u svijet da navješćuje blagovijest Evanđelja i da čitavu čovječanstvu posreduje i donosi Božje spasenje. Pred njom vječno stoji Gospodin, koji joj govori: „Idite i poučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih da drže sve što sam vam zapovjedio! I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta." (Mat. 28, 19–20) On joj, Gospodin, čeznutljivo pokazuje na nepregledne njive čovječanstva i uzdiše za poslenicima, koji će ih požeti. On se obazire i za ovcama iz drugoga ovčinjaka (Iv. 10, 16.) i strpljivo čeka daleke svoje uzvanike sa istoka i zapada, sjevera i juga. (Mat. 8, 11.)

MISIJSKA AKTIVNOST CRKVE KROZ STOLJEĆA

Uvijek je Crkva bila svjesna te svoje misijske dužnosti, svoga misijskog poslanja. Njezine prve starješine bili su poslanici, misionari, „apostoli" Gospodinova evanđelja narodima. (Dj. ap. 9, 15.) I odmah su svi pošli, da im ga propovijedaju i da ih obraćaju. Svi su oni otišli u misije. Daleko, smiono. Odmah do granica tada poznatog svijeta. Do Indije na istok, do Španjolske na zapad, do Abesinije na jug, do Ilirika na sjever. I njihovi nasljednici isto tako. Sve su širi bili njihovi misijski planovi, sve smionije njihove apostolske ambicije. Stoljeće za stoljećem novi su narodi nalazili put u Crkvu. Već u šestom stoljeću misionari Crkve su bili dosegli evropski sjever: Englesku, Irsku, Njemačku, nordijske zemlje. U sedmom stoljeću već su bili došli i k nama, među Hrvate i Slovence, a ubrzo iza toga, u 9. stoljeću, iz Carigrada i među istočne i sjeverne Slavene, pod vodstvom svete braće Ćirila i Metoda. A onda su – poslije Srba, Čeha i Bugara – došli na red i Mađari, Poljaci, Rusi.

I u srednjem vijeku mučio je Crkvu neprestano taj isti apostolski nemir. Veliki i sveti njezini ljudi zalijetali su se i tada, uz pogibao života, u daleku Aziju i u već islamiziranu sjevernu Afriku. A kada su bili otkriveni novi kontinenti u 15. i 16. vijeku, odmah su se među prvima – na lađama što su putovale u novi svijet – našli i ti Božji apostoli, izgarajući od žeđi za dušama i željni da i njemu navijeste Krista. Hrpimice su umirali od tropskih groznica i od gusarskog krvološtva, ali su išli i propovijedali. I u tim teškim vjekovima Crkva je uporno prodirala među narode, uporedo i prema istoku i prema zapadu. U isto vrijeme dok su sv. Franjo Ksaverski i uz njega toliki drugi misionari – iz svih zemalja i iz svih crkvenih redova – propovijedali po Indiji, Kini i Japanu, u Americi je sv. Petar Klaver obraćao, ali i branio od nepravde i tlačenja, crne afričke robove i urođene crvenokošce (Indijance). Sustavno se to i organizirano radilo. U samu središtu Crkve, u Rimu, osnovali su ravno pred 350 godina (g. 1622) poseban centralni crkveni ured pri Svetoj Stolici, kojemu su misije bile prva briga i prvi zadatak. Bio je to „Sveti zbor (kongregacija) za širenje vjere". Na Drugom vatikanskom saboru dobila je ta ustanova ime „Sveti zbor za evangelizaciju naroda". Ime se, istina promijenilo, ali je svrha ustanove ostala ista.

Odatle su se davali poticaji, upute i savjeti za širenje svete vjere u svijetu. Golemi su se kapitali, i duhovni i materijalni, u to ulagali. Najidealniji članovi svećenstva i redovničkih zajednica školovani su i odgajani u misijskim školama i sjemeništima, osnivani su posebni misijski redovi i družbe, mnogi su ljudi velike duše zauvijek ostavljali rod, imanje i domovinu, da se više nikada u nju ne vrate, nego da žive i umru za uzvišeni cilj spasavanja neumrlih duša svoje daleke ljudske braće u Bogu. Natčovječanski su se napori ulagali, odlazilo se mnogo

puta u sigurnu, preranu smrt ili u mučeništvo, ali se išlo.

NAŠI MISIONARI PRVOBORCI

Mi smo Hrvati malen katolički narod. Naša braća Slovenci još manji. Za sobom ostavljamo duga stoljeća stradanja i patnji, ratnog nemira i prolijevanja krvi. Pa ipak smo i mi dali nekoliko eminentnih, u misijskom svijetu poznatih i slavnih imena.

Da ovdje spomenem samo nekoje. Isusovac Nikola RATKAJ bio je misionar u Indiji, gdje je i umro (g. 1662). Njegov brat Ivan, isto tako isusovac, propovijedao je katoličku vjeru u Meksiku, gdje je umro, otrovan, g. 1684. I Ferdo KONŠĆAK bio je isusovac iz Hrvatske. Djelovao je kao misionar u Kaliforniji, na zapadu Sjedinjenih Država. Tu je među Indijancima i evropskim doseljenicima svojim znojem zalijevao temelje Crkve. Živio je i umro u 18. vijeku.

Znamenit je misionar i bosanski franjevac Fra Petar SOLJANIN (Zlojutrić), koji je u 17. vijeku obratio na katoličku vjeru ostatke bogumila u Bugarskoj. Da danas u Bugarskoj ima nekoliko desetaka hiljada katolika, to je njegova zasluga.

Još je slavniji misionar naše krvi i našega roda sv. Nikola TAVELIĆ, koji je dugo godina misionario u Bosni, da bi kasnije nastavio svoje vjerovjesničko poslovanje u Palestini, gdje je g. 1391. umro kao mučenik.

Poznat je u povijesti misija i slovenski misionar Friderik BARAGA, rođen g. 1797. u selu Mala Vas u tadašnjoj Kranjskoj. On je bio misionar i apostolski vikar Indijanaca u državi Michiganu u Sjedinjenim državama. Umro je g. 1868.

Ignac KNOBLEHAR, rođen g. 1819. u ŠKOCIJANU (Kranjska), zaslužan je kao suosnivač katoličkih misija u Sudanu, gdje je od g. 1851. obnašao i službu Apostolskog provikara. Umro je mlad, 13. IV 1858, u Napulju. Bio je auktor mnogih geografskih i jezikoslovnih radova.

Napokon da spomenemo i jednoga misionara našega stoljeća. To je Stjepan MLAKIĆ, najprije dijecezanski svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, a kasnije misionar Kongregacije Presv. Srca Isusova u Sudanu, a od g. 1938. Apostolski prefekt Bahr-el-Gebela. Rođen je g. 1884. u Fojnici, a umro je nedavno, poslije drugog svjetskog rata.

MISIJSKA DRUŠTA ZA VJERNIKE I SVEĆENIKE

Ni u najnovije vrijeme nije Crkva klonula, nije ni popustila u svom misijskom zanosu. Sve tečevine našega modernog vijeka upotrebila je ona da posavremeni i produbi svoja misijska nastojanja. Misionarska se akcija Crkve zadnjih desetljeća sve više modernizira i specijalizira. Osnivaju se misijske družbe za pojedine zemlje, npr. „Bijeli oci" za Afriku; organizira se poseban školski, tiskovni, bolnički, karitativni i socijalni tip rada u misijskim krajevima; podiže se i odgaja s velikim žrtvama domaći misijski kler; uvodi se institucija katehista u misijsku duhovnu pastvu; u misijskom radu upotrebljavaju se sva suvremena tehnička sredstva (motorizacija, radio, televizija, avionski prijevoz); za pomoćne i stručne poslove uzimaju se i svjetovne osobe, pa i bračni parovi; agitira se, osobito po starim i bogatijim katoličkim zemljama, za pomoć misijama: ne samo molitvom, nego i materijalnim prilozima.

Osobito su na ovom zadnjem polju veliku providencijalnu ulogu odigrala takozvana misijska društva među vjernicima i svećenicima. Najveće i najzaslužnije od njih slavi baš ove godine 150-godišnjicu svoga osnutka. To je takozvano Lyonsko društvo za pomoć misijama, što ga je osnovala velika apostolka misija Paulina Jaricot, inače obična radnica u tvornici svile u Lyonu. To je društvo prije 50 godina reorganizirano kao sveopće papinsko misijsko društvo pod imenom „Društvo za širenje vjere" i odmah se proširilo po čitavu katoličkom svijetu.

A i druga su, još tri misijska društva osnovana u nekoliko posljednjih decenija: „Društvo Svetog Djetinjstva", „Društvo sv. Petra Apostola" za sjemeništa i odgoj domaćeg, urođeničkog, klera te „Svećenička misijska zajednica" — kako joj i samo ime kaže: misijsko društvo za svećenike.

Na taj je način misijska aktivnost Crkve s vremenom, malo-pomalo, poprimila upravo divovske razmjere i povezala s misijama i uz misije bezbroj revnih kršćanskih i svećeničkih duša.

NOVI VIDICI

A sada, iza drugog svjetskog rata i iza Drugog vatikanskog sabora kao da nam se na obzorju javlja opet jedno novo razdoblje u misijskom djelovanju Crkve. Mnogo se toga danas promijenilo prema prijašnjim vremenima: nešto nabolje, a nešto i nagore. Danas je čitav svijet postao jedno. Daljina i tvrdih granica između naroda, krajeva i kontinenata danas je praktično nestalo. Narodi se međusobno sve više upoznaju, lako uspostavljaju veze, lako izmjenjuju misli i iskustva. A jača na svim poljima i svijest jedinstva čovječanstva. I staroga, mnogobožačkog poganstva sve više nestaje: s kulturnim podizanjem mladih, negda kolonijalnih i primitivnih naroda, sve mu se više izmiče tlo ispod nogu. Bivši poganski narodi biraju danas sebi druge puteve u budućnost. Ali baš u tome i leži velika pogibao za misije. S prodiranjem moderne kulture prodiru među te mlade narode i njezine zablude: tolike krive ideje i negativne strane tehničkog napretka i civilizacije. I pogledi na svijet i život koji nisu kršćanski, a kojiput su i bezvjerski. I moralni poroci, i propadanje svake vrste. Katoličko kršćanstvo dobiva na taj način u misijskim zemljama nove konkurente: ne samo u drugim vjerama, nego i u modernom bezvjerju, ateizmu i tzv. materijalističkim društvenim sistemima, koji niječu i postojanje osobnog Boga, i neumrlost duše, i prekogrobni život, pa sav smisao i svrhu života vide jedino u ovozemaljskoj sreći i u socijalnom blagostanju čovječanstva. A sve su to moćni pokreti, s mnogo, često i vrlo sposobnih, inteligentnih i agilnih pristaša, s velikim materijalnim sredstvima, s jakim propagandnim aparatom. Mladi, nekada poganski narodi, našli su se tako na sudbonosnom raskršću: svi se za njih otimaju. Sve ovisi o tome kome će se prikloniti. A jer se danas brzo živi, brzo će pasti i odluka. Okrenu li danas krivim putem, izgubljeni će biti za Krista i za kršćanstvo: možda i kroz stoljeća. Nema stoga za misije čekanja. Sada ili nikada! Treba nad njih neprestano, molitvama i žrtvama, zazivati milost Božju. Treba oduševljeno, ustrajno, veledušno i

požrtvovno misijski raditi. Treba bezuvjetno okupiti i aktivirati na tom području sve snage i energije Crkve. I valja, s oka s boka, pribaviti materijalna sredstva za razvoj mladih kršćanskih zajednica: i na kulturnom i na socijalnom području. Graditi u misijama crkve, škole, sjemeništa, samostane, podizati bolnice i sirotišta, dovoditi u misijske zemlje školovane i kvalificirane stručnjake, sve dok ih oni sami ne budu imali.

A ni to danas ne ide bez poteškoća. Mnoge mlade države, nekadašnje kolonije, ne primaju rado strance, a osobito ne misionare; s nepovjerenjem i sumnjičavošću dočekuju sve što dolazi od onih koji su im do jučer bili kolonizatori i gospodari, pa i njihovu vjeru. Teško prihvaćaju i nadnarodni, univerzalni karakter kršćanstva.

MOBILIZIRATI I NAPREGNUTI SNAGE

A s druge strane, i u samim starim kršćanskim krajevima opada, mnogo gdje i naglo, vjerska svijest i ljubav k Bogu i Crkvi. Sve je više kršćana koji i sami žive kao neznabošci i brinu se jedino za stvari od ovoga svijeta: za političko-socijalne reforme, za materijalni standard, za komotan i udoban život na zemlji. I prilagođuju se u svemu svijetu. Ima ih danas i među svećenicima, koji zastupaju takve ideje posvjetovnjačenja i ovozemne sreće. Kao da Krist nije rekao: „Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme na sebe svoj križ svaki dan i neka tako ide za mnom!" (Lk. 9, 23.) Sve ih je stoga manje, i među kršćanima i među katoličkom omladinom, koji su spremni da apostolski rade za kraljevstvo Božje i da mu se posve posvete. Sve je manje duhovnih zvanja, a pogotovu onih misionarskih. Ispunjava se doslovno Gospodinova riječ: „Žetva je, istina, velika, ali je poslenika malo!" (Mat. 9, 37.) Opada, ponegdje i spremnost vjernika da financijski podupiru misije i misionare. Mnogi od njih, i kad imaju novaca u izobilju, ne pokazuju za misijske ideale nikakva interesa: sve im je drugo preče. A ima, na žalost, i takvih koji misijsku misao načelno otklanjaju: njima su sve vjere jednako dobre; zato mladim narodima treba prepustiti da vjeruju što hoće i da samostalno traže sebi put u budućnost.

No, baš je to za sve nas koji iskreno i vjerno ljubimo Boga, Krista, Crkvu i duše još jedan razlog više da napregnemo sve svoje sile u promicanju Kraljevstva Božjega i još se upornije zalažemo za misijski ideal. Da budemo neutrudivi: da radimo i za sebe i za druge. Da svojom neumornom i požrtvovnom revnošću naknadimo i ono što bi imali učiniti drugi, a ne čine. Mora nas, kao ono sv. Pavla, „goniti ljubav Kristova". (2. Kor. 5, 4.) Mora se u nama, pred tom žalosnom mlakošću drugih, još jače rasplamsati apostolski i misijski žar i ljubav k dušama. Crkva to uviđa pa diže, baš u ove naše dane, pravu misijsku uzbunu: proglašuje i provodi opću misijsku mobilizaciju; svakoga vjernika obavezuje da radi za tu svetu Božju stvar. I na Drugom vatikanskom saboru pozvala nas je ona sve na nove misijske napore i dala nam smjernice, upute i program za misijski rad. Osobito u svom saborskom dekretu o misijama „Ad gentes". Moramo se svi, svaki dan, moliti za misije. Moramo oko sebe buditi i pomno njegovati, čuvati i odgajati misijska zvanja. Moramo se za misije interesirati, ljubiti ih, uvijek na njih misliti, uvijek s njima suosjećati. Moramo Crkvi i misionarima, i uz najveće osobne žrtve, pružati i dovojno materijalnih sredstava za njihove potrebe.

Braćo i sestre širom domovine! I nama je upravljen ovaj poziv Crkve. I mi smo stari katolički narod. Obveza nam je to. Dug nam je to zahvalnosti Bogu za veliki dar vjere (Mudr. 3, 14). Moramo svjetlo, što smo ga još davno primili, i vatru, na kojoj se već stoljećima grijemo, predavati dalje. Svoj našoj ljudskoj braći i sestrama, do kraja zemlje. Uvijek smo isticali da smo Božji i katolički narod, jedni od prvorođenaca Crkve. Moramo to dokazati i na djelu: ne smije to u našim ustima ostati samo fraza.

U prošlim razdobljima naše povijesti nismo za misije mogli raditi onoliko koliko su radili drugi katolički narodi: Francuzi, Irci, Holandezi, Amerikanci. I sami smo bili misija: drugi su nas pomagali. Teškom smo mukom i velikim žrtvama jedva očuvali i svoju vjeru. Pritisnuti smo bili izvana, a iznutra siromašni. Mogli smo za misije samo moliti i za njih trpjeti. Ali prilike su i kod nas zadnjih godina krenule na bolje. Nijesmo danas više tako siromašni da ne bismo nešto mogli davati i drugima. A nijesmo se, hvala milosti Božjoj, još ni toliko materijalizirali da bismo zaboravili na Božje i Isusove ideale. Ima među nama još puno ljudi i žena koji živo vjeruju. I koji su uvijek spremni na žrtve za Božju stvar i za Božju Crkvu. Imamo još, hvala Bogu, i duhovnih zvanja. I muških i ženskih. I svećenika, i redovnika i redovnica.

Crkva stoga u nas na poseban način i s velikom nadom upire oči. I zove nas na svoj apostolski, misijski pohod. Od misija ona danas očekuje novu mladost Crkve. Njezin preporod. Kad su joj se toliki u starom kršćanskom svijetu iznevjerili, ona okreće oči prema mladim i zdravim narodima iz misija: neće li je oni pomladiti i opet napuniti Božju kuću na zemlji. A od našega misijskog oduševljenja očekuje i preporod staroga kršćanskog svijeta. Tko se za misije oduševljava, on će i sam biti kršćanin: i srcem i životom. On će svijetliti i onima oko sebe. I privlačit će ih Bogu. A oni koji od nas odu u misije molit će se u njima i za svoju domovinu. Pa nas Bog, njima za ljubav, neće ostaviti: ni ovdje na domu. Dat će nam duhovnih zvanja i za rad kod kuće. Ljubav i revnost naših misionara budit će i ovdje uspavane kršćanske savjesti. I poput magneta privlačiti mlade duše Kristu. Vratit će nam se s kamatama što Bogu i misijama dadnemo.

Uoči „SVJETSKOG DANA MISIJA" (Misijske nedjelje, 22. X 1972).

Eto, braćo, pa budimo svi misijski prijatelji i revnitelji! I u ovom, novom misijskom razdoblju, sada iza drugog svjetskog rata i poslije Drugog vatikanskog sabora. Osobito se iskažimo baš ove godine, kada misijska misao slavi svoje jubileje: 350-godišnjicu osnutka Svetog zbora za evangelizaciju naroda, 150-godišnjicu osnutka „Društva za širenje vjere", 50-godišnjicu „Svećeničke misijske zajednice". Oživimo ono što smo na misijskom polju radili prije rata! A radili smo ponešto. Bili smo lijepo započeli. Nemojmo se zaustaviti na onome što je bilo! Nastavimo i proširimo svoju misijsku djelatnost! Neka ova godina bude vjesnik i osvit novoga misijskog proljeća kod nas! Neka

se sve naše biskupije plemenito natječu tko će više učiniti da nam ono grane! Baš smo ove godine – a nije to bilo slučajno – pokrenuli naš novi misijski časopis „RADOSNA VIJEST". Čitajmo ga, surađujmo u njemu, širimo ga! Neka nam on bude žarište, iz kojega će uvijek izbijati tople zrake misijskog oduševljenja i misijske inicijative na sve strane! Otvorimo ove godine i nove ventile misijskim zvanjima između nas! U svim našim muškim i ženskim redovima.

U svim našim sjemeništima. U svim našim katehetskim zajednicama. A budimo široke ruke prema svim misijskim potrebama i u novčanom pogledu! „Dajite, i dat će vam se." (Lk. 6, 38.) Srce se hoće. Ljubav je domišljata. Mali daju.

U tom smislu proslavit ćemo i ovogodišnju misijsku nedjelju, 22. listopada. Proslavit ćemo je kao jubilarnu misijsku nedjelju. Papa je tako odredio. Kao **nedjelju molitve za misije**: misijskim propovijedima, adoracijama, trodnevnicama. Kao **nedjelju misijske propagande**: malim misijskim akademijama i predstavama, širenjem „Radosne Vijesti", upisivanjem novih članova u misijske bratovštine među odraslima i djecom. Kao **nedjelju misijskih zvanja**: apelom na idealne mlade duše po samostanima, po sjemeništima, među omladinom. Kao **nedjelju misijske podašnosti**: skupljanjem misijske milostinje i misijskih milodara, većih i manjih.

Bog to od nas očekuje, braćo svećenici i vjernici! Od svih kategorija naših vjernika. A posebno, rekao bih, od naših žena i djevojaka, koje su uvijek bile prve u ljubavi i žrtvama gdjegod se radi o Isusu.

Bog to od nas očekuje. Isto tako i Papa. Pa i vaši biskupi. Svi to od vas očekujemo i tražimo, braćo i sestre! A „Bog mira neka bude sa svima vama!" (Rimlj. 15, 33.). I neka nas sve blagoslovi! Nas i sve naše misijske napore i žrtve. Sada, u osvit našega, ako Bog da, novoga misijskog proljeća!

Sarajevo, na svetkovinu Uzvišenja Svetoga Križa,
14. rujna 1972.

SMILJAN FR. ČEKADA,
predsjednik Misijskog Vijeća B. K. J.,
nacionalni misijski direktor
za hrvatsko jezično područje.

PROSJAK ZA MISIJE

S. E. Fulton J. Sheen

Kao član Papinskih misijskih djela, ja sam prosjak. Da osvijetlim ovu ulogu „tražitelja" milostinje, pripravio sam jednom prilikom zidni oglas koji je postao jedan od najglasovitijih u svih mojih šesnaest godina narodnog upravitelja Papinskih misijskih djela u Sjedinjenim Državama. Na tom oglasu ja sam prikazao kako pružam prosjačku torbu s jednog prozora iz Ureda za širenje vjere u Petoj ulici u New York-u, moleći milostinju od svih što su prolazili pješke ili u kolima. Čini se da je izazvalo velikodušnost prolaznika upravo to što su na zidnom oglasu vidjeli mene kao prosjaka. Zašto je napravljen jedan takav oglas? Zar nije i naš Gospodin baš bio prosjak? Kad ja radim kao prosjak, sličan sam Njemu. On se uništio pretvorivši se u pravog siromaha, „svukavši samoga sebe, uzimajući lik sluge". (Filip. 2, 6) Toliko je ovisio o drugima da je morao moliti vode od jedne samaritanske žene, magarca od jednog čovjeka s krčagom, kruha od jednog mladića iz Kafarnauma, posude od kuma na svadbi i grob od jednog bogataša. Jedino nije trebao moliti Križ. Mi smo mu ga dali, a nismo čekali da ga moli od nas. On je bio bogati Bog koji je postao siromah (2 Kor. 8, 9). Nikada se nije služio svojom vlašću nad stvarima, osim jedanput, i to da bude smiješan i nizak (Zak. 9, 9) jašući na magarcu kao na prijestolju svoga kraljevstva. Osvajači i kraljevi jahali su na konjima, kako se vidi u Apokalipsi. Samo ovom prilikom On je združio vlast na zemlji s potpunim siromaštvom. „Gospodin ga treba" bio je izgovor da se domogne jednog magarca. (Lk. 19, 34). I dogodilo se da nitko na njemu nije jahao prije. Možda je htio pokazati da je bio izvrsni jahač – na magarcu – ili da izvrši svoju vlast nad „poljskim životinjama" – vlast koju je Adam dobio i izgubio. Do svršetka vjekova nastavlja se glad, žeđa, zapuštenost, samoća, zatvor i prosjaštvo našega Gospodina u udovima njegova Tijela (Mt. 25, 35 ss).

Odmah, čim sam postao član Papinskih misijskih djela, posebno za „Širenje vjere", postao sam prosjak. Kao On. Morao sam prositi milostinju. Kao On. I žalostio sam dobro smještene da utješim žalosne.

Prosjaštvo bi trebalo imati kozmičke širine, jer je On služio čitavom svijetu (IV. 3,16:14, 31), a ne samo na ograničenoj površini toga svijeta. Jedan prosjak za misije ne prosi za jednu župu, biskupiju, zemlju ili jednu rasu, nego za čovječanstvo. Papa Ivan XXIII volio je ponavljati: „Sveta Marija Margareta je govorila: „Blaženi koji umiru nakon čitavog života posvećenog Srcu Isusovu", ali ja velim: „Blaženi koji umiru iza života posvećenog u službi širenja vjere". Jedan Upravitelj za širenje vjere može reći: „Kopati ne mogu", ali ne smije pridodati: „stidim se prositi" (Lk. 16, 3).

DVA UVJETA DA SE POSTANE PROSJAK ZA MISIJE

Ja moram vidjeti i učiniti da drugi vide Krista u ljudima. Činjenica da se vidi jest izvor svake odgovornosti. Kad je ona žena prolila svoju pomast po Gospodinovim nogama, Šimun ju je u svojoj nutrini smatrao grešnicom. Nije čudo što ga je naš Gospodin zapitao: „Vidiš li ovu ženu? " (Lk. 7, 44). Nije nju vidio! Sve što je vidio farizej bila je jedna etiketa a ne jedna osoba u duhovnoj potrebi.

Svećenik i levita na svom putu, idući ili vraćajući se s jedne liturgijske službe, išli su putem **ne videći** čovjeka koji je pokraj puta ležao ranjen. Stariji sin nije vidio svoga brata, jer nije htio ući u kuću da prisustvuje gozbi. Na Sudnji Dan mnogi će reći: „Gospodine, kad smo te vidjeli gladna – žedna – gola – stranca? " (Mt. 25, 44). Malo ih je koji hoće da vide. Upraviti naš pogled na bijedu našeg bližnjega prvi je korak bratske ljubavi. Ljubav najprije dolazi pogledom, a onda rukom. Ako zatvorim oči, ruke mi ostaju zatvorene.

Konačno mi se uspava savjest, jer nisam vidio da je moj bližnji u potrebi prošao ispred mene. Ovo je razlog zbog kojega će na svršetku svijeta na prvom mjestu biti sužene naše oči. Kao što jedna siromašna majka stavlja svoje gladno dijete pred oči prolaznika, tako prosjak Misija stavlja siromahe svijeta pred oči imućnika da vide bijedu ljudsku:

„Evo nas, ovdje sjedimo, siti, neosjetni,
zabrinuti radi elegancije našeg stasa,
planirajući, možda, tečaj jogi da omršavimo,
ili gimnastičke vježbe za uljepšanje
ili posebnu dijetu;
ali za Kraljevstvo Nebesko
na pamet nam ne pada jesti manje
ili ostacima našim nahraniti
onoga koji od gladi umire.
Neka zaviče sve kamenje,
da u tminama noći
digne se deset milijuna Lazara
upirući u nas prijetećim prstom
ili dižući ruke na molitvu . . .
Već strašni plamen Hada
razara i ježi se oko nas
u našem zemaljskome Raju.
U svojim odijeljenim odajama
ne osjećamo njegova žara".

Rita Mathew

Ali vidjeti, ne odnosi se samo na potrebu drugih. Znači također vidjeti Krista u njima. U jednoj kršćanskoj zemlji lako je smatrati svoju braću kao drugog Krista. Ali, da li je to isto u odnosu na one koji još nisu čuli propovijedanje Evanđelja? Je li u njima Krist? Da! i to je novi način gledanja, koji moraju razvijati u sebi prosjaci Misija. Krist je u nekršćanskim narodima svijeta, koji su nasljednici velikog posjeda što im je ostavio Nebeski Otac u bogatstvu zasluga Njegova Sina. Afrikanci, Azijati i drugi koji ne poznaju Radosnu vijest ne moraju znati da ih čeka veliko nasljedstvo. Ali činjenica da to oni ne znaju ne znači da to nasljedstvo ne postoji. Misionari i prosjaci za širenje vjere jesu bilježnici, koji im čitaju volju testamenta, Novi zavjet, i naviještaju da ih čeka nasljedstvo: „Šaljem te poganima da prime Nasljedstvo" (Djela 26, 18).

Krist je u ovim narodima na tisuću načina. U njihovoj gladi, u njihovoj oskudici svega, u njihovu beskrovlju, u njihovoj zapuštenosti. Koliko moramo proširiti stanovište naše teologije!

Kažemo da je istočni grijeh općenit, ali kad se radi o Otkupljenju, to svađamo na pojedince. Nema na čitavom svijetu jednog budiste, jednog konfucijevca ili drugog čovjeka koji ne pozna Radosnu Vijest da ne osjeća u sebi trostruku požudu i napetost tijela što se spominje u 7. poglavlju Poslanice Rimljanima. Sada, dakle, da li je Utjelovljenje Sina Božjega učinilo manji utisak nego li pad Čovjeka? Da li je moguće da je stari Adam utisnuo svoj monogram u čovječje tijelo dublje nego li Novi Adam, koji ima moć čitavog čovječanstva? Zar će šest milijuna Židova, koje su ubili nacisti, jer su pripadali Domu Izraelovu, posve biti isključeni iz nesvjesnog sudjelovanja u Žrtvi Križa? Narodi Vijetnama, bičevani ratom, iscrpljeni i izgladnjeli u gradovima Latinske Amerike, koji su plijen gavrana, zar nemaju nikakva odnosa sa stalnom Mukom Krista ili s njegovom gladi u pustinji? Prosjak Misija mora vidjeti Krista u onima koji ga nisu stigli promatrati u samima sebi. Ali kako? Krist se nalazi sakriven u svima onima koji su sjedinjeni s Njim u Duhu, ili u Njegovoj Riječi, ili u Krštenju, ili u ljubavi prema braći. Čak i sama priroda, kao takva, prima izjednačenje jedne osobe s drugom. Jedan svjedok, tamničar u Auschwiz-u, dao je ovu izjavu: „Jednom zgodom ušao sam u jednu baraku punu mrtvaca nagomilanih jedni na druge. Opazio sam da se između mrtvih tjelesa nešto miče, nešto što nije bilo golo. Bila je jedna židovska djevojka, Grkinja iz Soluna. „Zašto si ovdje? ". Odgovorila mi je: „Ne mogu dalje živjeti . . . Draže mi je biti među mrtvacima."

Tako je učinio i Krist kad se utjelovio. Radije je htio biti s grešnim čovječanstvom nego ostati u nebeskim stanovima, bez ljudi. I tako je ostavio svoju slavu i razapeo svoj šator među grešnicima. Ali mi smo „pozapadnjačili" Krista, i sad je vrijeme da ga otkrijemo čovječanstvu.

Kao prosjaci za Krista, približujemo se nekršćanima, ali ne zato da im donesemo Krista, nego da u njima otkrijemo Krista. „Pogani su sada sunasljednici" (Ef. 3, 6).

Na razini dubljoj od razmišljanja nalazi se nagon vjere (sensus fidei). Savjest koja izabire dobro u odnosu na sam život, već je u milosti. (Summa 1–2, q 89. art 6)

Koji imaju vjeru iste su krvi i sačinjavaju samo jednu obitelj sa svim ljudima i sa svakim od njih. (Djela 17, 26).

Prema Božjem planu mi sudjelujemo s Kristom zajedno sa svim ostalim ljudima iako ne na isti način. Njihov odnos s Njim je intimniji nego li i mi i oni to znamo, kao satnik pod križem, ili onaj tamničar iz Filipa (Djela 19,9 ss). Mjesto da usredotoče interes u skrivenog Krista u svim ljudima, neki, koji su se posvetili misijskom poslu, željeli bi preobraziti teologiju u sociologiju i tako odvratiti pažnju s misijske djelatnosti. To bi bilo kao da neki advokat čitajući posljednju želju mrtvaca kaže nasljednicima: „Idite odmah po susjede i pripravite im gozbu". Kako god ovo bilo dobro, nije u zgodan čas. Što im mora reći advokat, jest da dobivaju nasljedstvo od deset milijuna dolara. Ako ih dobiju, bez sumnje će biti najbolja gozba na koju će pozvati susjede. Danas slabo zvuči riječ proleterijat, jer se prvenstvo priznaje sociologiji u svim stvarima. Ali ipak božanska zapovijed ima i danas svoju snagu. Duh Sveti ne samo da mora jačati vidljive Kriste (kršćane), nego mora također pomagati i nevidljive Kriste (nekršćane) koji su na putu spasenja (Djela, 2, 47).

Ja, kao prosjak, moram biti za ostale neko nadahnuće koje ih potiče da daju milostinju za ljubav Krista.

Kao prosjak, nije dosta da vidim nevidljivoga Krista u svijetu Misija. Moram također nadahnjivati u drugima želju da daju milostinju, upravo zato jer vide da su sami potrebniji nego ostali potrebnici. Zašto siromašne Misije trebaju našu milostinju? Da šalju propovjednike (Tim. 4, 2) da odijevaju gole, da podižu škole za umove, bolnice za ranjene i crkve za žrtvu. Ali zašto oni koji daju milostinju trebaju siromahe? Da opravdaju svoje posjede, zahvale Bogu za njih, rade za svoje vlastito spasenje i postignu blagoslove Božje. Siromasi nemaju toliko potreba koliko bogataši. Članovi Društva za širenje vjere općenito nemaju toliko potreba kao oni kojima idu naviještati vjeru. Kad je neki čovjek bogatiji od nas, zavidamo mu; kad je siromašniji gledamo ga s visoka. Kako ispraviti ovaj nered? Postižući da bogataš prizna svoje unutarnje siromaštvo: „veliš: bogat sam, obogatio sam se, ništa mi ne

manjka. A ne misliš da si nesretnik, vrijedan sažaljenja, siromah, slijep i gol. Savjetujem ti da od mene kupiš zlato prekaljeno na vatri, da se obogatiš" (Apok. 3, 18). S druge strane, siromah mora naučiti da upozna kako ga vjera obogaćuje, kako ga njegovo siromaštvo čini sretnim, ovisnim o Ocu, kako to u pravom smislu izriče Prvo Blaženstvo: „Blažen čovjek koji razumije svoju posvemašnju nemoć i stavlja svoje povjerenje u Boga" (Mt. 5, 3).

Ako je oko važno da vidi nevidljivog Krista u Misijama, ruka je važna da od nevidljivih Krista učini vidljive, da „učini čudo rukom svojom" (Mk. 6, 2). Mi koji se smatramo njegovim, moramo uzeti posudu i ubrus sluga i raditi onaj posao koji drugi preziru. (Iv. 13, 1–7) Krist ne raspolaže drugim rukama osim naših. Može činiti čudesa našim rukama, našim kruhom, našim ribama. Kalorije, proteini, karbohidrati ... ove riječi su za nas: ali dvojica od svaka tri stanovnika ostalog svijeta predstavljaju očajnu razliku između zdravlja i bolesti, života i smrti. Ako gledam Krista, ne kao kip u staklenom ormaru, nego kao Nekoga koji je zadužen u borbama, suzama i poslovima ovoga XX vijeka, moje će se ruke otvoriti. Naše su šake stisnute kao u novorođenčeta: manjka nam odgoj i zrelost da se naše ruke u ime Krista otvore drugim Kristima.

Mi koji ljubimo Misije, žalostimo se, jer vidimo Kristove ruke onakve kakve su bile u svijetlom Pilatovu predvorju, svezane radi naših grijeha. Čitamo da su u nekoliko prigoda Njegove ruke bile slobodne da dotiču i pomažu drugima: jednom muškarcu – jednoj ženi – jednoj djevojčici – jednom gubavcu, koji predstavljaju čitavo čovječanstvo (Mk. 1, 41:Lk. 8, 54:5,12–13).

Ja skidam njegove okove utoliko ukoliko pomažem misionare. Može se dogoditi da žrtvujući se do boli, i moje ruke budu izranjene. Ali izranjene ruke imaju izvanredni upliv na one koji ne vjeruju ... „Ako ne vidim na njegovim rukama znakove čavala, neću vjerovati" (Iv. 20, 24–25).

ZAKLJUČAK

Konačno, mora postojati neko vrijeme kad će mi ruke biti otvorene za službu, ali mora postojati i drugo vrijeme, kad će mi biti sklopljene za molitvu. I ovo će biti simbol upotpunjavanja klanjanja i rada. Samo u tim časovima mora znati moja ljevica što radi moja desnica.

„Gospode, upotrebi ruke moje,
ranjene nisu, kao tvoje.
Osjetile nikada nisu muku Križa,
ali osjetit će dodir tvoj
na dlanovima svojim ...
Bez njega rad će im biti ništa.
Gospode upotrebi ruke moje,
da ne vidim ja, već drugi,
u njima tvoje božansko smilovanje,
i spoznaju tvoj mir,
i osjete tvoju tišinu i vedrinu.

Mons. Fulton J. Sheen,
titularni nadbiskup iz Newport-a

»BIT ĆETE MI SVJEDOCI«

(Dj. 1, 8)

Svaki učenik Kristov mora biti pravi svjedok njegove osobe i njegove poruke. Da izraze ovu istinu, upotrebljavale su zajednice, koje su apostoli osnovali, jednu vrlo jednostavnu riječ: Put. On (Apolo) „bio je poučen o Putu Gospodnjem, pa je sa žarom duha govorio i tačno naučavao sve što se odnosilo na Isusa (Dj. 18, 25). Kako je ispravno kad se jedan suvremeni auktor pita: „Da li se moraju stvarno suprotstavljati jednostavnost i dubina? " (Gilbert Cesbron, **Ce que je crois**).

Biti svjedok Gospodnji, znači prije svega odlučno ići naprijed s njim, putem koji je On zacrtao i koji je označen svjetionicima, koje je On postavio. Vjerujemo „riječi proroka kojoj moramo posvetiti posebnu pažnju kao svjetiljci koja sja na tamnom mjestu sve dok ne svane dan" (2 Pt 1, 19).

Put će dovesti učenika do one „nade koja se ne vara" (Rim 5, 5). Put je sam Isus koji nas vodi k Ocu (Iv 14, 9).

Ovaj način izražavanja bio je tako obiteljski kod prvih kršćana, da su i sami nevjernici upotrebljavali tu slikovitost da označe Isusove učenike.

Iz Djela apostolskih doznajemo, na primjer, da je prokurator Feliks „dobro znao sve što se odnosi na Put" (24, 22).

Tako je u prvotnoj Crkvi svaki učenik morao poznavati Put, da ga može izložiti drugima. Odijeliti se od Puta značilo je zanijekati poslanje (Dj 19, 9).

Nakon pažljivog čitanja knjige, koja nas upoznaje s apostolskim i misijskim djelatnostima prvih učenika, bit ćemo u stanju postaviti sebi općenito pitanje, koje od Isusovih učenika zahtjeva jasan odgovor, i bez okolišanja:

„Zar nećeš prestati iskrivljivati ravne puteve Gospodnje? " (13, 10).

Jedna istina se nameće Isusovu učeniku na prvom mjestu: njegova prisutnost u svijetu. Jedna je od glavnih tvrdnja Drugog vatikanskog sabora: „Krist je svjetlo naroda. Budući da je Crkva u Kristu kao sakramenat ili znak i sredstvo najdubljeg sjedinjenja s Bogom i jedinstva čitavog ljudskog roda, ona se obvezuje da predstavi svim svojim vjernicima i čitavom svijetu s najvećom tačnošću svoju narav i svoje opće poslanje (Lumen Gentium, n. 1).

Očito je da se ova istina može shvatiti samo svjetlom vjere. Ali, svijet u kojem živimo sumnja o vjeri. Ovo stanje ne smije pobuditi strah u duši učenika, koji je naučio ... „da je potrebno proći kroz mnoge žalosti da se uđe u Kraljevstvo Božje" (Dj. 14, 22). Misionar je, dakle, pravi svjedok vjere. Svaki čas mora osjećati da ga Riječ poziva na odgovornost. „Prije nego sam te oblikovao u majčinu krilu, poznavao sam te ... učinio sam te prorokom naroda. Ustani! Ne drši! Borit će se protiv tebe, ali te neće nadvladati" (Jer 1).

Misija je zahtjev koji je Crkvi nametnula „izvorna ljubav" –

tvrdi Drugi vatikanski sabor (Odluka o mis. djel. 2).

Ovaj je zahtjev od životnog značaja. Zbog toga će misionar strahovati od slabog rasta Crkve. Doista, nastavljanje djela apostola „da se Riječ Gospodnja nastavlja širiti i proslavljati" (2 Sol 3, 1) uključuje u sebi potrebu da misionar bude živi svjedok Evanđelja.

Ova istina, koja je ABC misije, nosi sa sobom teške obaveze. Trebali bismo ju na široko razvijati, da naše razmišljanje uzmogne obuhvatiti sve što se odnosi na tako složenu stvarnost. Da li smo uvjereni da naša sakramentalna prisutnost, kolikogod bila ponizna, jest inicijativa čija zasluga odgovara samom Gospodinu (Odluka o mis. djel. Crkve 2).

Bez nas ne bi bilo poznato jedno Ime koje može spasiti svijet. Ova tvrdnja (Dj 4, 12), koju je izrekao prvak apostolskog zbora pred Sinedrijem, uvijek je istinita, hitna, zapovjednička (Dl 4, 20). Postoji neka bojažljivost u svjedočenju, koju sveti Pavao naglašava. Riječ „stid" često odzvanja u njegovim poukama učenicima i on ju upotrebljava da šiba one šutljive, koji se ne usuđuju navještati Isusa Krista (1 Kor 9, 16).

Ako je vjera živa poruka, mora biti prenesena na živ način. Svećenik nije obični odgojitelj. Prije svega on je otac (1 Kor 4, 15). On mora djelovati tako da stvara privrženost u svima prema Putu. Čujmo što je priznao jedan čovjek prigodom susreta s Pijom XII: Ja nisam praktični vjernik, pa čak ni vjernik, ali kad je netko svjedok molitve i mise ovoga svećenika, uvjerava se da on vjeruje u ono što čini i to ga potiče da čini kao on" (P. Honore u djelcu: *Pet minuta sa svećenikom).*

Pozvati nekoga da hoda makar samo jednu minutu istim putem, nije li to gest koji naviješta spasenje? „Kad bi ti znala dar Božji" (Iv. 4, 10, cf. Djela 8, 28).

Svećenik ne treba biti nemirna osoba. Kad bi pravio buku, ne bi mogao ponoviti Učitelieve riječi: „Ja se sam posvećujem za njih, da i oni budu posvećeni za istinu" (Iv 17, 19).

* * *

Potreba svjedočanstva žive i žarke vjere vrlo je potrebna u našem vremenu u kojemu se svećenik suočuje sa suvremenim idolima.

Materija i tehnika su dvojbene vrednote. Mogu zastrijeti duhovne vrednote, razrijediti ih kao neka razorna kiselina. Naše društvo praktično je odbilo Boga, zajedno sa ševama na njegovu nebu.

Bilo bi izvan naše namjere da nadugo razvijamo ovu temu. Sjetimo se jednostavno da je Crkva kroz svoju dugu povijest nailazila na zapreke, koje su sprečavale njezin napredak i možda učinile bolnim njezino putovanje. Morala je prelaziti preko zapreka koje su podigla tri tipa civilizacije i koje su preobrazile čovjeka: Renesansa, Reforma i Sekularizacija.

Danas se Crkva nalazi pred divovskom branom, čiji je simbol ogromna brana Asuan. Mutne vode Nila, koje su blago klizile, odražavajući tisućama godina slavlje iz Doline Faraona, danas su ukroćene zidom palače modernih kiklopa.

Kako se čini malena i prolazna sjena svećenika kad dotiče zid tornja koji su digle divovske dizalice inžinjera i tehničara. David pred Golijatom! Što će učiniti s pet kamenčića što ih je izabrao na obali močvare?

Tako misli kolos kad se suočuje s radom svećenika. Svećenik osjeća opasnost da popusti napasti, da je nepotreban i odbačen. Jer idol je prisutan na svim mjestima. Moćan je među elektronskim računskim strojevima. Kruži između redaka jeftinih stranica. Putuje na valovima koji izrazuju njegovu misao preko tranzistora. Uvlači se u slike nasilja, koje kaljaju ljudskom krvlju ekrane u kino-dvoranama. Obilazi oko obiteljskog stola trgajući veze ljubavi ljubomorom i nevjernosti. Moderni idol ne poštuje granica niti se osjeća opterećen našom diobom naroda na „razvijene" i „na putu do razvoja". Drzak je prema svim duhovnim vrednotama. Nije rođen ni na Istoku ni na Zapadu. Lako se prilagođuje svim podnebljima i podiže svoje oltare u svim smjerovima.

* * *

A učenik Kristov mora ići „Putem" u svjetlu vjeru koja „osvjetljuje njegove korake". (Ps. 118). S ovim svjetlom svećenik–misionar najprije će otkriti svoje slabosti. U srcu siromašan, pratit će svoga Učitelja, a ova vjernost će ga poučiti o jednoj snazi koja će mu omogućiti da naviješta Boga, samoga Boga i samoga Njega (2 Kor. 12, 10).

Neumorni sijač znade da su zakoni Kraljevstva nepromjenjivi. On naviješta spasenje. Žetva će sazreti, spavao on ili ranio. (Mk. 4, 27). Iza njega će doći drugi i žeti klasje s veseljem (Iv. 4, 39).

Kroz šest godina teškog posla, ja nisam dospio da postavim temeljni kamen sjemeništa, kad su me 1933. g. starješine poslale u Japan da ga tamo osnujem. Ali sam se pridružio čitavim srcem, s veseljem „nadi koja ne propada", onima koji su 1970. god. slavili 25. godišnjicu toga osnivanja. Klasje? Stoti svećenik uzgojen u onom zavodu tada prima svećeničko ređenje, a dvojicu najstarijih Sv. Otac odlikuje biskupskim posvećenjem.

Da. Ako vjera vodi svećenika na kraj svijeta da ustraje vjeran posljednjoj zapovijedi svoga Učitelja i Gospodina (Mt 18, 19:Mk. 16, 19), nada ga uzdržava na Putu. Sv. Pavao podsjeća da nije njegov život vrijedan ni da ga se spominje (Djela 20, 24). Tako, u predvečerje svoga života, uvijek na braniku, gonjen primjerom „velikog oblaka svjedoka" (Hebr. 12, 1), osjeća da mu srce teži prema vječnom gradu" (Id. 13, 14). A ipak, kako je želio ostati među ljudima, svojom braćom i raširiti ruke da zagrli sve narode na zemlji, jer je ljubav raširila njegovu dušu tako da ga je živa želja pokretala ili tištala prema prilikama koje mu je nalagala poslušnost!

Kao što je kasnije njegova mala sestra karmelićanka iz Lisieux-a, tako je i on htio da bude misionar od početka svijeta i da to ostane do svršetka vremena. . .

Zašto mi svećenici nemamo smjelosti da pred svijetom proglašavamo onu vjeru koju su izrazila dva suvremena književnika, a koja je uklesana zlatnim slovima i prokušana ognjem ljubavi! „Ljubavi, da te spominjem, vječnost će biti kratka" (Frossard, *Dieu existe,* je l' ai recontré, str. 175). „Ja ne navijam da dobijem sudionike u svojoj vjeri, nego samo u svom veselju. Znam da čitav moj život ne bi dostajao mome nastojanju da posstanem sličan onome komu vjerujem" (Cesbron, *Ce que je crois.* str. 207).

Paul–Emile Leger,
misionar
Yaunde – Camerun

MOLITVA VJERNIKA

Braćo, na ovaj misijski dan, koji poziva sav narod Božji na suradnju u evangelizaciji svijeta, najvećem i najsvetijem poslu Crkve, uzdignimo našu molitvu Ocu svih:

– za Katoličku crkvu – da u svom životu pokaže misijsku sposobnost i sveopću snagu, koju joj je podijelio njezin osnivač.– Molimo Gospodina.

– *Gospodine, usliši nas!*

– Za Papu, biskupe, svećenike, redovnike i sve ostale vjernike – da nalog Kristov za brzo širenje Evanđelja po cijelom svijetu rasplamsa njihovu misijsku revnost;

– *Gospodine, usliši nas!*

– za čitav narod Božji – da u svakom euharistijskom slavlju sudjeluje u općim misijskim težnjama, koje izviru iz Srca Isusova;

– *Gospodine, usliši nas!*

– *za sve naše crkvene zajednice – da u svom pastoralnom djelovanju odražavaju katoličanstvo, glavnu oznaku Crkve;*

– *Gospodine, usliši nas!*

– za svu našu nekrštenu braću – da kroz istinu i dobro otkriju puteve Providnosti, koji će ih dovesti ka istini Crkve;

– *Gospodine, usliši nas!*

– za naše kršćanske obitelji, za naša katolička društva – da se u njihovoj sredini umnože svećenička, redovnička i svjetovna misijska zvanja;

– *Gospodine, usliši nas!*

– za sve koji sudjelujemo u ovom zboru – da na ovaj Misijski dan shvatimo da je odgovornost za misijsku suradnju sastavni dio našeg unutarnjeg kršćanskog života i da ovaj Dan pretvorimo u izraz naše trajne duhovne i materijalne suradnje na korist misija.

– *Gospodine, usliši nas!*

POMOLIMO SE!

Primi, Gospodine, blagonaklono molitve naše. Neka podsjećanje na našu misijsku odgovornost pred Tobom olakša djelovanje Tvoga Duha u nama, da se Tvoja crkva, svjesna da je vijesnica Tvoje riječi svim ljudima i znak ljubavi pred svim narodima, u očekivanju konačnog dolaska Tvog Kraljevstva, djelotvorno založi za širenje Tvoje Poruke spasenja svim narodima. Po Kristu, Gospodinu našem.

PAPINSKA MISIJSKA DJELA

SVA CRKVA U SLUŽBI SVIMA MJESNIM CRKVAMA

„Misijsko će djelo trajno biti moćno, opsežno i uspješno samo ako sve vjernike prožme veliki apostolski naum što ga je Gospodin povezao uz njihovu vjeru, uz njihovo krštenje i uz njihovu krizmu.

Propovijedanje Božje riječi i porast mladih crkava bit će ozbiljno sprečavano bez sabiranja priloga koje kršćanima omogućuje da konkretno posvjedoče svoje aktivno sudjelovanje."

(Pavao VI nacionalnim ravnateljima Papinskih misijskih djela, 13. svibnja 1971).

CIJELA JE CRKVA MISIJSKA

Crkva je po svojoj naravi misijska (AG 2). Svakako je Drugi vatikanski sabor objelodanio da je spasenje u vidljivoj strukturi Crkve samo dio Božjega plana za spasenje svijeta. Bog spasava također i izvan te strukture. I mi u tom vidimo otajstvo spasiteljske Božje volje.

Ako je „Katolička" crkva misijska, onda moraju biti misijske i sve mjesne crkve i svaka pojedina od njih.

I svaki će kršteník, jer je po krštenju pripojen Kristu, biti misionar utoliko ukoliko postane svjedok i vjesnik među bližom i udaljenom braćom. Svojim osobnim oduševljenjem za Isusa Krista — skupa sa svom svojom krštenom braćom — svaki je kršćanin pozvan da zove svakog čovjeka nek sudjeluje u spasilačkoj sakramentalnosti Crkve, te da istodobno pomaže svima koji su pozvani da se spase izvan vidljive strukture Crkve. — Kad kršćani ne bi bili misionari, bili bi nevjerni pozivu što su ga primili.

PAPINSKA MISIJSKA DJELA

Papinska su misijska djela prvenstvena usluga u suradnji po kojoj opća Crkva, mjesne crkve i svi krštenici izvršavaju svoju misijsku dužnost. Ta djela žele biti i stvarno jesu prvenstvena, kako će se vidjeti iz slijedećih stranica. Ona su uistinu djelom izražena vjera i ljubav, te solidarnost sviju crkava u službi djela evangelizacije svijeta koji ne pozna Krista.

DUHOVNA SOLIDARNOST

Može netko biti sklon mišljenju da Papinska misijska djela, iako ne isključivo, ali ipak prije svega, žele pridonijeti nužnu materijalnu pomoć Crkvi u misijskom području, tamošnjim biskupima i sjemeništima. No kad bi im samo to bila zadaća, izdala bi sam duh svoga utemeljenja.

Papinska misijska društva idu za tim da — u znaku opće solidarnosti, koja veže sudbinu sviju i svake od njih sa sudbinom ostalih — među mjesnim crkvama nastane široko strujanje simpatije, što će se spontano po molitvi pretvoriti u zov Gospodinu da blagoslovi i učini plodnim napor svega naroda vjernika za dolazak Božjega kraljevstva sve do u krajnje krajeve Zemlje.

Treba se moliti i poticati na molitvu u duhu vjere i vjernosti. Zbilja je važno da svaki kršteník bude vjeran svojoj obavezi kršćanina. Stvarno, naime, milost Duha daje snagu i svjetlo riječima i djelovanju apostola Evanđelja da bi takli umove i srca.

Kardinal Agnelo Rossi, prefekt Svete kongregacije za evangelizaciju naroda, sa dvojicom tajnika: njemu s desne je monsinjor Lourdusamy, a s lijeve monsinjor Gantin. Posve s lijeve je monsinjor Sergio Pignedoli, tajnik Svete kongregacije i predsjednik Papinskih misijskih djela.

MATERIJALNA SOLIDARNOST

Nema sumnje da Papinska misijska djela svima biskupima i svima misionarima žele staviti na raspolaganje materijalna sredstva koja su im potrebna da bi izvršili svoje poslanje kao nosioci Dobre vijesti; no bila bi velika zabluda misliti da traženje novaca zauzima prvo mjesto među apelima što ih vjernicima upućuju Papinska misijska djela.

Materijalna pomoć ima svoju vrijednost. I hvala Bogu, bez obzira na vlastiti položaj, na pozive koji im se upućuju, kršćani velikodušno odgovaraju: kršćani bogatih zemalja . . . kršćani zemalja u razvoju . . . kršćani od starine, pa i kršćani mladih zajednica u zemljama koje još ne bismo mogli nazvati kršćanskima. Mali prilozi siromašnih zemalja pridružuju se velikim darovima bogatih, te svi skupa sačinjavaju ono što bi se moglo nazvati zajedničkim fondom sviju crkava na službu zajedničkom djelu evangelizacije.

ČETIRI DJELA: SAMO JEDAN DUH, JEDAN JEDINI CILJ

Četiri su djela prožeta istim duhom i imaju istu svrhu, a zovu se papinskim djelima:

1. Misijska zajednica,
2. Djelo za širenje vjere,
3. Djelo sv. Petra apostola za sjemeništa i za formiranje urođeničkoga klera,
4. Djelo sv. misijskog djetinjstva.

Tri su od tih djela nikla u Francuskoj u prošlom stoljeću. Zatim su se raširila sva četiri djela u većini katoličkih zemalja da bi služila jednoj Crkvi, koja želi biti misijska.

Generalno tajništvo triju prvih djela nalazi se u Rimu, Via di Propaganda 1 c, a tajništvo sv. Djetinjstva u Parizu, 12, Boulevard Flandrin.

I. PAPINSKA MISIJSKA ZAJEDNICA

Papinska misijska zajednica, osnovana 1916, ima za svrhu: u dušama svećenika pobuđivati misijsku revnost, da bi po njihovu sudjelovanju i kršćenski puk postao prožet revnošću za djelo evangelizacije.

Papinska misijska zajednica među svoje članove rado prima također redovnike i redovnice. Zanima se i za ekumenski pokret, te za jedinstvo kršćana, otkada to jedinstvo ima životnu vrijednost za uspjeh misijskog djelovanja.

Te raznolike ciljeve Zajednica postiže pomoću duhovnih i kulturnih sredstava: molitvama na nakane misija, buđenjem osjećanja za misijske probleme u svemu kršćanskom puku, brigom za misijska zvanja, razvijanjem i širenjem papinskih misijskih djela, organiziranjem Svjetskog misijskog dana, Dana bolesnika, molitvene osmine za jedinstvo kršćana itd.

Generalno tajništvo objavljuje mjesečnik „Omnis terra" na francuskom, engleskom i španjolskom jeziku. Slično i neki nacionalni uredi izdaju, u različitim vremenskim razmacima, misijske revije za članove Zajednice.

II. PAPINSKO DJELO ZA ŠIRENJE VJERE

Djelo za širenje vjere nastalo je prije 150 godina, u Lyon-u, god. 1822, na poticaj Pauline Jaricot (Žarikò), a od 1922. središte mu je iz Lyon-a premješteno u Rim.

Od početka 19. stoljeća Katolička crkva je počela postajati svjesna novih zahtjeva Kristove zapovijedi: „Idite, naučavajte sve narode; krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga," koji zahtijevaju uključenje laikata u organiziranu suradnju u misijskom sudjelovanju.

OPĆENITOST (UNIVERZALNOST)

Prvi su se upisali radnici tvornice kojom je upravljala obitelj Pauline Jaricot, a prve su revniteljice bile radnice. Ta utemeljenost u puku ostala je i danas jednom od osnovnih značajki Djela za širenje vjere. I stvarno, zahvaljujući doprinosu mnoštva svijeta, posebno u molitvama, žrtvama i prilozima najskromnijih ljudi, Djelo za širenje vjere postiže svoju svrhu: duhovno i materijalno pritječe u pomoć misionarima.

Paulina Jaricot je od prvih godina tvrdila da Djelo, kako ga je ona zamislila, ima biti oblik misijskog sudjelovanja, koje se ne smije ograničiti samo na francuske misije, nego bi se trebalo protegnuti na cijeli svijet i na misionare sviju naroda. „Mi smo katolici", govorio je predsjednik, „pa stoga ne kanimo pomagati ovoj ili onoj posebnoj misiji nego svim misijama na svijetu." To je danas, više nego ikada, druga značajka Djela za širenje vjere, koje ove godine slavi 150. obljetnicu svog osnutka.

KOLEGIJALNOST

Na razini opće Crkve Djelom za širenje vjere upravlja Visoko vijeće, kojemu predsjeda tajnik sv. Kongregacije za evangelizaciju naroda, a sastoji se od nekoliko vijećnika koji stoluju u Rimu i od svih nacionalnih ravnatelja (njih 60-ak) iz zemalja u kojima postoje organizirana Papinska misijska djela. To se Vijeće sastaje u Rimu dvaput godišnje — u mjesecu svibnju i u studenom — da kolegijalno odluči o djelovanju Djela, vjerno poštujući duh njegova utemeljenja, a prema osavremenjavanju ustanova u Crkvi, kako je potaknuo Drugi vatikanski sabor; te da pravično i prema potrebama različitih crkava dijeli iz općeg fonda što ga je svima misijskim crkvama stavio na raspolaganje sav Božji puk.

U svakoj zemlji Djelom ravna nacionalni ravnatelj, kojemu pomaže nacionalno vijeće, što ga sačinjavaju dijecezanski ravnatelji ili — ako ih je jako puno — izvjestan broj njihovih delegata.

PRILOZI MJESNIH CRKAVA 1970.

Od svega oko 525 miliona katolika sabrano je 1970. priloga koji ukupno dosežu iznos od 30,902.118,92 USA $, i to:

Argentina	10.460,17
Australija	637.666,26
Austrija	358.378,45
Belgija	760.000,00
Bolivija	6.520,00
Brazilija	156.320,95
Burundi	3.977,70
Cejlon	7.767,06
Čile	20.475,02
Kuwait	1.130,00
Liban	6.131,00
Liberija	524,40
Luksemburg	70.000,00
Madagaskar	5.142,00
Malawi	1.213,33
Malta	81.600,00
Meksiko	221.276,00
Nikaragua	3.181,54
Dominikanska Republika	13.906,74
Egipat	1.127,28
Ekvador	12.019,38
Engleska	208.800,00
Etiopija	804,00
Filipini	70.636,75
Francuska	1,053.536,52
Gvatemala	9.127,75
Haiti	8.573,70
Honduras	3.393,95
Indija	78.207,70
Irak	3.658,00
Iran	1.000,63
Irska	331.020,00
Italija	2,440.000,00
Japan	12.028,00
Jugoslavija	10.000,00
Južna Afrika	100.753,87
Kanada	563.886,80
Kenija	793,45
Kolumbija	138.250,00
Koreja	6.000,00
Kosta Rika	7.712,78
Nigerija	6.600,88
Nizozemska	780.659,78
Nova Zelandija	65.070,20
Njemačka	4,607.900,76
Pacifički Otoci	9.105,66
Pakistan	9.985,13
Panama	6.028,97
Peru	39.545,45
Porto-Riko	5.321,42
Portugal	95.070,42
Ruanda	1.375,97
Senegal	9,113,54
Sirija	996,21
Skandinavija	1.406,84
Škotska	151.200,00
Španjolska	1,668.706,43
Švicarska	246.125,81
Tajland	12.878,94
Tajvan	8.935,50
Tanzanija	871,13
Turska	627,41
Uganda	3.082,52
USA	15,346.212,07
Venecuela	95.233,00
Vijetnam	8.096,91
Zair	62.574,62
Zambija	2.177,26
Svega USA $	30,671.824,46

Povrh toga, kao odgovor na poziv motu-proprija „Ecclesiae sanctae", neke su biskupije dale dio svog prihoda — kao udio za razvoj misijskih crkava — iznos od 156.299,28 i još različitih priloga 73.995,92, te je ukupni iznos 30,902.118,92 USA $.

RAZDIOBA POMOĆI

Uzimajući u obzir da je Visoko vijeće od priloga iz 1970. odobrilo 20% za urođenički kler, 4,85% za istočne crkve, te određenu svotu za biskupije Latinske Amerike (koje ne ovise o sv. Kongregaciji za evangelizaciju naroda), odobreno je — na skupštinama u svibnju i studenom 1971. da se od tih prihoda razdijeli:

— kao **redovita godišnja** pomoć pojedinim dijecezama za svagdanje uzdržavanje njihovih misija: u

Africi	5.703.468,91	(18,97%),
Americi	1,061.270,81	(3,53%),
Aziji	4,550.429,40	(15,13%),
Oceaniji	566.900,00	(1,88%),
Evropi	803.642,37	(2,67%),
Ukupno USA $	12,685.711,49	(42,18%);

— kao **izvanredna pomoć,** odobrena na molbe za posebne potrebe, USA $:

1) za katehizaciju	2,811.700,00 (9,36%)
2) za gradnje (crkava, kapela, novih misija)	987.640,00 (3,28%)
3) redovničkim zajednicama	1,126.206,00 (3,75%)
4) za nastavu (škole, zavodi)	766.179,00 (2,54%)
5) društvena djela	681,539,91 (2,26%)
6) bisk. konferencijama i biskupijama	1,404.424,00 (4,68%)
7) društvena priopćavanja (Mass Media)	315.702,00 (1,05%)
8) bolnice i sl.	280.102,85 (0,93%)
9) za hitne slučajeve nezgoda	167.174,13 (0,55%)
10) na različite molbe	683.004,67 (2,27%)

Ukupno USA S: 9,223.672,56 (30,67%)

UKUPNI IZDACI

Redovita pomoć USA $	12,685.711,49 (42,18%)
Izvanredna pomoć	9,223.672,56 (30,67%)
Djelo sv. Petra Apostola	5.900.979,90 (19,62%)
Istočnim crkvama	1,442.430,92 (4,79%)
Latinskoj Americi	825.231,83 (2,74%)

Svega USA $: 30,078.026,70 (100%)

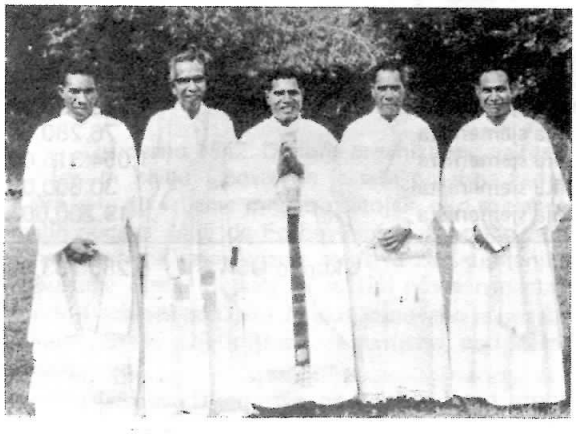

III. PAPINSKO DJELO SV. PETRA APOSTOLA

Djelo sv. Petra Apostola nastalo je u Francuskoj 1889. po revnosti Ivana i Štefanije Bigard. To Djelo ima dvostruku svrhu: podmirivati troškove za studij seminaristima iz misijskih zemalja i pridonositi za izgradnju sjemeništa.

Potrebu i suvremenost ovog djela potvrđuje povijest našeg vremena. Nakon razdoblja dekolonizacije, postojanje autohtonoga klera omogućilo je da se u vođenje crkvenih ustanova nadomjesti strani kler. Inicijativa Bigardovih omogućila je da se osnuju stotine sjemeništa, u kojima su formirane tisuće svećenika i na desetine biskupa.

ZA SVE DIJECEZE . . .

Djelo sv. Petra Apostola, po sredstvima kojima je raspolagalo, pridonijelo je da se izgradi 85 bogoslovija i 385 malih sjemeništa u različitim zemljama Afrike, Amerike, Azije i Oceanije.

Povrh pomoći dijecezanskim sjemeništima Djelo je također pridonijelo — prema svojim ograničenim mogućnostima — izgradnji kuća za formiranje različitih redovničkih družbi.

U sjemeništima koja je pomagalo Djelo sv. Petra Apostola studiralo je šk. 1970/71. god. 40.369 sjemeništaraca i 7.712 bogoslova. Iz tih su sjemeništa proizašli biskupi, koji su u upravi crkvenih područja nadomjestili inozemni kler.

Na dva izrazito misijska kontinenta, u Africi i Aziji, bilo je do 1. siječnja 1971. domaćih biskupa 262 (134 u Africi i 128 u Aziji).

Ako se sjetimo da je u početku 50-godišnjice osnutka Djela (1939) na 5 kontinenata bilo samo 40-ak biskupa, očito se vidi važnost ovoga Djela i dokle je poraslo u zadnjem tridesetljeću.

Djelo sv. Petra Apostola, kao i Djelo za širenje vjere, funkcionira u 54 države, od kojih se u svakoj nalazi nacionalno ravnateljstvo, kojemu je zadaća organizirati skupljanje priloga i poticati vjernike na molitvu da bi se iz dana u dan množio domaći kler u misijskim zemljama.

PRILOZI MJESNIH CRKAVA 1970. U USA $:

Argentina	3.743,19
Australija	110.379,18
Austrija	178.523,68
Belgija	321.310,66
Burundija	2.651,80
Cejlon	1.942,23
Engleska	135.552,00
Filipini	6.846,24
Francuska	567.031,36
Haiti	694,35
Honduras	62,25
Liban	7,00
Luksemburg	20.000,00
Malezija	1.500,00
Malta	165.826,80
Meksiko	134.975,00
Nikaragua	590,19
Nizozemska	441.622,95
Njemačka	1,458.828,49
Indija	4,732,10
Irska	120.180,00
Italija	612.812,19

Japan	3.334,65
Južna Afrika	24.899,44
Kanada	650.468,51
Kolumbija	4.758,02
Koreja	5.035,00
Kosta Rika	2.330,00
Nova Zelandija	26.364,65
Pacifički Otoci	4.063,80
Pakistan	1.720,42
Peru	230,94
Portugal	1.967,62
Ruanda	917,36
Sirija	334,08
Škotska	23.552,40
Španjolska	306.267,92
Švicarska	84.094,86
USA	632.895,49
Venecuela	3.959,50
Vijetnam	5.050,51
Zaire	522,94
Ukupno USA $	6,078.354,26

RAZLIČITI PRILOZI:

Savanakhet 56,00 Tuam 592,00
Razno 116.892,56 =
svega: 6,195.894,82

Od te svote treba odbiti izdatke što su ih pojedina nacionalna ravnateljstva zadržala kroz godinu za uredovanje i propagandu. Naprotiv, treba dodati 5,900.979,90 USA $, a to je 20% priloga što ih je 1970. primilo Djelo za širenje vjere i ustupilo ih Djelu sv. Petra Apostola. Osim toga treba dodati 431.794,31 USA $ koji prije nisu mogli biti upotrijebljeni.

Visoko vijeće je moglo razdijeliti ukupno 10,865.782,43 USA $; od toga 10,067.534,22 za redovitu pomoć oko uzdržavanja i za izvanrednu pomoć za gradnju sjemeništa u misijama. Prema kontinentima, to je ovako razdijeljeno:

REDOVNA POMOĆ

Afrika, mala sjemeništa	2,221.840,00,	velika sjemeniška	1,219.520,00
Amerika, mala sjemeništa	235.000,00	velika sjemeništa	76.280,00
Azija, mala sjemeništa	1,335.430,00	velika sjemeništa	1,054.315,00
Oceanija, mala sjemeništa	84.348,00	velika sjemeništa	30.800,00
Evropa, mala sjemeništa	8.400,00	vekila sjemeništa	19.200,00
		Ukupno USA $	6,285.133,00

IZVANREDNA POMOĆ

Afrika: sjemeništima	2,271.881,92,	redovnicima	116.200,00
Amerika: sjemeništima	56.000,00	redovnicima	41.000,00
Azija: sjemeništima	823.800,00	redovnicima	277.000,00
Oceanija: sjemeništima	138.800,00,	redovnicima	3.000,00
Evropa: sjemeništima	9.781,30,	redovnicima	45.000,00
		Ukupno USA $	3,782.401,22

UKUPNI IZNOS:

Redovita pomoć	6,285.133,00,
Izvanredna pomoć	3,782.401,22
Svega USA $	10,067.534,22

BROJ PITOMACA

	sjemeništaraca	bogoslova	sviju
u Africi:	24.770	2.845	27.615
u Americi:	2.084	308	2.392
u Aziji:	12.881	4.429	17.310
u Oceaniji:	575	72	647
u Evropi:	59	58	117
Svega:	40.369	7.712	48.081

ZAVOD SV. PETRA APOSTOLA

Zavod sv. Petra Apostola slavi ove godine 25-godišnjicu osnutka. Ima 153 studenta iz 107 različitih biskupija, koje pripadaju 31 zemlji: 56 Afrikanaca, 2 Amerikanca, 80 Azijaca i 15 iz Oceanije.

Kroz proteklih 25 godina Zavod je dao 876 svećenika, od kojih su 462 postigli doktorat, a ostali su dobili diplome iz različitih nauka. Od svećenika koji su kroz tu četvrt stoljeća bili u Zavodu 55 ih je uzdignuto do punine svećeništva te — osim dvojice koji u nebu uživaju zasluženi odmor — i danas upravljaju povjerenim im biskupijama, a 2 su od njih postali kardinali.

IV PAPINSKO DJELO SV. DJETINJSTVA

Papinsko djelo sv. Djetinjstva povezano je s Djelom širenja vjere, jer je Paulina Jarocot utjecala na njegov nastanak. Zapravo je jedan njezin susret s Msgr-om de Forbin-Janson-om 1842. odlučio da nastane to Djelo, koje se u početku zvalo „Evanđeosko djelo", jer mu je svrha bila spasavati djetinjstvo djetinjstvom.

ČEMU „DJELO ZA DJETINJSTVO"?

Osnovano 1842. Djelo je organizirano na međunarodnom nivou i postavilo je sebi posebne zadaće. Kako se u to vrijeme mnogo nastojalo oko spasavanja malih pogana, Msgr de Forbin-Janson je htio misionarima staviti na raspolaganje sredstva za skupljanje te napuštene djece. Budući da su bili posve nedostatni fondovi sabrani po Djelu Jaricot, osnovano je posebno djelo: „Sveto Djetinjstvo" i stavljeno pod zaštitu Malog Isusa.

Djelo sv. Djetinjstva ne bavi se samo problemom djece u misijama, nego također stvara misijsku svijest u kršćanskoj djeci od njihove najnježnije dobi. Od tih se malih misijskih suradnika traži da prinose žrtvice i da mole svaki dan za svoju malu braću u misijama. Tako bude posijano sjeme za pravu kršćansku i misijsku formaciju.

Zaštitna svetkovina Djela slavi se 6. siječnja, ili koji drugi dan u božićnom vremenu.

Papinsko djelo sv. Djetinjstva ima Visoko vijeće, kojemu su članovi glavni nacionalni ravnatelji Djela, predstavnici nekih misijskih ustanova i izvjestan broj laika, koji su posebno zauzeti misijskim i administrativnim pitanjima. U svakoj zemlji Djelo ima svoj nacionalni ured, s nacionalnim ravnateljem, tajnika i Vijeće.

RAZDIOBA POMOĆI

Plod priloga što su ih 1970. sabrala nacionalna ravnateljstva Djela sv. Djetinjstva i stavila na raspolaganje Visokom vijeću, dosegao je ukupni iznos od 23,564.070 n. franc. franaka. U tu svotu nije uključeno 5% priloga USA, što iznosi USA $ 120.308,55 izravno isplaćenih odboru za Latinsku Ameriku.

Tu svotu od preko 23 i po miliona n. franc. franaka stavljenih na raspolaganje Visokom vijeću da se razdijeli, tokom svojih sjednica u lipnju i prosincu 1971. Visoko vijeće je (odvojivši svotu od 400.000 n. fran. na raspolaganje Sv. Ocu za misijska djela kojima on osobno želi pomoći) razdijelilo na misijska područja kako slijedi: Afrika: 10,638.670 (6,191.540 za škole; 774.735 za sirotišta; 2,097.825 za bolnice i sl.; 1,574,570 za različite potrebe), Sjev. i Sred. Amerika i Antile: 1,232.800 (za škole 756.700; za sirotišta 46.000; za bolnice i sl. 181.700; za različite potrebe 248.400) Južna Amerika: 1,811.200 (za škole 677.975; za sirotišta 324.950; za bolnice i sl. 232.350; za različite potrebe 575.925), Azija: 9,391.500 (za škole 4,973.695; za sirotišta 2,978.960; za bolnice i sl. 676.275; za različite potrebe 762.570), Oceanija: 489.900 (za škole 264.500; za sirotišta 8.050; za bolnice i sl. 31.050; za različite potrebe 186.300).

PORIJEKLO VELIKOG DJELA ZA SLUŽBU EVANGELIZACIJI

150 GODINA POSTOJANJA

Ove je godine 150. obljetnica kako je u Lyonu osnovano Djelo za širenje vjere na poticaj jedne 20-godišnje djevojke plemenita srca.

Prije 50 godina misijski papa Pio XI uzeo je Djelo pod svoju posebnu zaštitu, posebno zato što Djelo treba s njim i sa zborom biskupa snositi brigu za sve crkve u misijskim zemljama, i što je Djelu cilj da se svi kršteni osjećaju odgovornima za Kristovu zapovijed: „Idite, nosite moju poruku svakom stvoru!"

Koliko se molitava kroz 150 godina vinulo iz srca članova Djela, žarkih molitava da bi Gospodin blagoslovio rad apostola Evanđelja!

Koliko je kušnji prihvaćeno, koliko odricanja prikazano Gospodinu sa strane ove „pozadine" skupa s naporima i junačkim žrtvama glasonoša Evanđelja!

I što bi se napokon reklo o svoti koju je darovala kršćanska i katolička plemenitost da im pritiče u pomoć!

* * *

Kad je 1862. umrla Paulina Jaricot, Djelo nije postojalo samo u Francuskoj, nego i u: Belgiji, Švicarskoj, Papinskoj Državi, Kraljevstvu dviju Sicilija, Austriji, Bavarskoj, Španjolskoj, Velikoj Britaniji, Južnoj Americi, Njemačkoj, Italiji . . .

Sada postoji u 75 zemalja, od kojih je 17 u Africi, 21 u Americi, 15 u Aziji, 18 u Evropi, ostale u Australiji, Oceaniji, Novoj Zelandiji — na službu svima crkvama.

Sitno je sjeme postalo velikim stablom, koje je donijelo i dalje donosi mnogo dobrih plodova.

MISIJSKI DANI

Svjetski misijski dan: predzadnja nedjelja u listopadu,

Svećenički misijski dan: 3. prosinca, spomen sv. Franje Ksaverskog,

Misijski dan sv. Djetinjstva : 6. siječanj, Bogojavljenje,

Osmina za jedinstvo kršćana: 18—25. siječnja,

Misijski dan bolesnika: Svetkovina Duhova,

Misijski dan redovnica: 3. listopada, Spomen sv. Terezije Malog Isusa.

IMAJU LI MUSLIMANI I KRŠĆANI JEDNI DRUGIMA ŠTOGOD REĆI?

Piše: Mauricije Borrmans, bijeli otac

Islam je religija velikog broja ljudi, koja je teološki najbliža, a psihološki najdalja od kršćanskog svijeta. Dijalog je, s jedne strane, posve lak (naime, veoma lako se može sporazumijevati na bazi monoteizma i zajedničke biblijske matice), ali, s druge strane, veoma je teško doći do sporazuma zbog jaza koji je nastao u povijesti između muslimanskih i kršćanskih naroda.

Bijeli otac Borrmans, profesor na Papinskom institutu arapskih nauka, iskusan misionar među muslimanskim narodima, naročito u Alžiru, iznosi nam ukratko svoje misli o smislu približavanja Islamu. Voditi dijalog u naše vrijeme vrijedno je jedino na bazi autentične vjere, a nikako na bazi lakog „kršćanskog tumačenja" Kur'ana i islamske tradicije. Ovakvo gledište posve je suprotno gledištima mnogih drugih istraživača, te nam se upravo stoga čini dostojnim naše posebne pažnje.

* * *

U prosincu 1970. g. jedna egipatska delagacija na čelu sa Muhamedom Teufik Oweida, generalnim sekretarom Visokog vijeća za islamska pitanja Egipta, bila je primljena u Tajništvu za nekršćane u Rimu, te je imala brojne susrete s visokim predstavnicima Katoličke crkve. Nekoliko mjeseci prije, tj. u srpnju, pakistanski ambasador pri Svetoj Stolici posjetio je Papinski institut arapskih nauka i darovao ga sa stotinjak knjiga — o pakistanskom Islamu izdanih u Pakistanu.

Nikoga neće zavarati stvarno značenje ovih službenih stavova i susreta. Ipak oni nisu beznačajni, jer pokazuju novu klimu i ponašanje kakvo možemo zapaziti posvuda u zemljama gdje kršćanske i muslimanske zajednice koegzistiraju i surađuju na razvoju jednog te istog društva.

Kada predstavnici Islama, koji su manje-više na visokom položaju, ili predstavnici mjesnih crkava, raspršuju stanovite nesporazume i uništavaju stanovite predrasude naglašavajući one elemente koji već mogu usmjeriti kršćane i muslimane prema istom cilju, možemo priznati da je to značajna činjenica, koja se slaže s novim pogledima iz izjave II vatikanskog sabora o odnosima između Crkve i nekršćanskih religija.

DIJALOG ŽIVOTA

Očito je da su kršćani pozvani da podržavaju cjelokupni i općeniti dijalog s muslimanima gdje god oni bili, prevladavajući prošlu klimu sukobljavanja, ili još gore — rata, čije se posljedice još uvijek održavaju u svijesti mnogih.

Kako kršćani starih apostolskih crkava na Srednjem istoku, tako i oni u mladim crkvama Azije i Afrike, mogu surađivati sa svojim sunarodnjacima muslimanima unutar svoje mlade narodne zajednice, za cijelovit humani i ekonomski razvoj u svim pitanjima društvene pravde, mira i bratstva.

A nisu li i kršćani Evrope i Amerike pozvani da zauzmu dijaloški stav prema svim onim muslimanima koji dolaze u njihove zemlje na školovanje ili na rad? Zar se ne događa i njima da odlaze raditi u zemljama trećeg svijeta, usred brojnih muslimana? Turizam sam, prije svega onaj koji ima kakav-takav kulturni cilj, sve više potiče Evropljane, kršćane i nekršćane, da stupaju u dodir s narodima koji su baštinili islamsku kulturu.

Iznad svega i u svemu tome vođen u tišini Duhom, „dijalog života", jednostavan i svagdanji, ima mogućnosti da se razvija sve više, u prijateljstvu, polazeći od onih modernih zajedničkih vrednota koje kršćani i muslimani dijele s ostalim svijetom.

RAZVOJ MUSLIMANSKOG DRUŠTVA

Svaki kršćanin koji je navikao da čita znakove vremena dužan je ispitivati vrednote koje iznosi na vidjelo razvoj muslimanskih zajednica, kako na političkom i ekonomskom, tako i na kulturnom, umjetničkom, profesionalnom i obiteljskom području.

Pristup nezavisnosti bio je za ove zemlje plod borbe, u kojoj su duh požrtvovnosti, smisao za zajedničko dobro, te sama smrt za drugog, bili slavljeni kao vrednote koje nadilaze svakog pojedinca i daju osobi puninu značenja.

Ekonomija, promatrana više u smislu proizvodnje nego u smislu potrošnje, teži ka razvoju gospodstva čovjeka nad materijom, sve to preko veličanja rada, solidarnosti, duha stvaralaštva i pronalazačke sposobnosti.

Vječni problemi čovjekovi — ljubav, život, trpljenje, smrt — su vrednote o kojima do u tančine raspravlja muslimanska literatura i umjetnost kako u arapskom tako i u pakistanskom svijetu. Ovdje ne iznosim drugih primjera, ali držim da bi bilo mnogo drugih područja susreta i razmjene dobara među kršćanima i muslimanima kad bi se oni međusobno znali priznavati kao ljudi vjere, pred Bogom koji ih zove.

MEĐURAZMJENA AUTENTIČNOG MIRA

Vrijeme je da se kršćani i muslimani više zadube u vjerske poglede svojih prijatelja, jer to može biti izvor međusobnog obogaćivanja. Najprije želim isključiti onaj lakoumni sinkretizam, koji bi htio da su sve

religije samo „relativni izraz" jedne istine, koja ih sve nadilazi, a čijega ključa nema nijedna religija.

Pravi vjernici bi trebali biti poštovani zbog same izvornosti svoje osobne vjere i zbog onoga što oni stvarno žele biti. Oni su, dakle, pozvani da se oslobode predrasuda koje ih priječe da dođu do „autentičnog pogleda" na prijatelja druge vjere.

Da bi kršćanin mogao zahtijevati od muslimana da ne dovodi u sumnju njegov monoteizam, potrebno je da sam kršćanin prvi dade primjer, te da više ne osuđuje — kako je to prije nepravedno činjeno, zbog fatalizma, laksizma, fanatizma i imobilizma muslimansku religiju, koja je krivo definirana kao „religija straha".

Otvoreni kršćanin će sa divljenjem otkriti sve ono što su muslimani uspjeli razviti, naročito na duhovnom području, počevši od svečane izjave o jednom jedinom Bogu.

Kako kršćani mogu razvijati ovo novo sporazumijevanje s muslimanima? Bilo bi isprazno, neiskreno i neispravno **apologetiku sukoba**, koja je učinila toliko zla u prošlosti, zamijeniti **apologetikom nesposobnosti,** koja bi vodila približavanju Islamu veličanjem samo onih vrednota koje bi ga približavale kršćanstvu i završiti na tome da se muslimanstvo prizna kršćanskijim nego što u stvari jest. **Tu i tamo pojedinci su smatrali za zgodno da pokušaju neko kršćansko čitanje Kur'ana i kršćansko tumačenje islamske predaje.** Mislili su da se Islamu može priznati usporedni put („via paralella") spasenja, a Kur'anu stanovito očitovanje objave. Tko u tome neće odmah zapaziti opasnost da se upravo time ne ozlojede i kršćani i muslimani? Muslimani doista žele čitati i tumačiti svoje vjerske izvore ispravno i nezavisno od bilo čije izvanjske pomoći; kršćani su opet sa svoje strane oduvijek smatrali da se u Isusu Kristu Bog ljudima objavio definitivno, te im pruža „jedini put spasenja". Svaki ozbiljan i pošten dijalog mora priznavati tačke približavanja i tačke razilaženja: svaki prijatelj u susretu s prijateljem može se ponadati da će taj susret donijeti širem duhovnom razvoju svakog od njih. Drugi vatikanski sabor korisno je sabrao zajedničko blago, ali je u isto vrijeme upozorio na specifičnost i novost kršćanstva u povijesti u odnosu na sve druge religije.

NOVI POGLEDI NA DIJALOG S ISLAMOM

Kršćanin ne smije nikada zaboraviti da njegovo čitanje Kur'ana i shvaćanje muslimanske predaje može biti učinjeno stupnjevito. Najprije, postoji misao koju je Muhamed htio prenijeti, zatim, postoji „napisan" sam tekst, i konačno, postoji ono što je „muslimanska svijest" čitala i razumijevala tokom trinaest stoljeća razmišljanja i života.

Kršćanin sa svojom vjerom može samo onoliko procijeniti sadržajnu vrednotu Kur'ana koliko ju suvremeni muslimani uspijevaju očitovati. Doista, bilo da su tradicionalisti, reformisti ili modernisti, oni prakticiraju egzegezu i tumačenje koje ostavlja široko područje pitanju o tajni Božje volje: Bog nije sve rekao, pa čovjek može postavljati pitanja.

U tome se naziru nove mogućnosti intelektualnog teološkog dijaloga među kršćanima i muslimanima. **Pretpostavljajući da je već tu, i upotpunjavajući „dijalog života" — što ostaje kao prijeko potreban uvjet — teološki ili vjerski dijalog može koristiti samo pod uvjetom da ga provode osobe koje imaju hrabrosti da potpuno usvoje kulturu drugoga, dopuštajući da ih taj drugi preobrazi i akultivira:** kršćani, bili Arapi, arabizirani ili potpuno upućeni u strujanja islamske kulture, neka osluškuju traženje islamske savjesti iznutra; muslimani neka se ispravno informiraju o činjeničnom stanju u kršćanstvu i neka se upute o tome što zapravo hoće kršćanska teologija. Dijalog ovakvog tipa još je na svom početku, ali nije ih malo koji ga započinju.

Nedavno mi je jedan prijatelj musliman pisao slijedeće: „Muslimansku misao treba usmjeriti prema stvaralačkom razvoju, da bi, oslobođena od sistema zatvorenosti iz prošlih vremena, istraživala nove puteve u svjetlu očitog napretka humanih znanosti i iskustva kršćana s pobožnim savjestima. U prošlosti su muslimani preuzeli skripturističku egzegezu, ali ima još područja na kojima je muslimanima potrebna suradnja s prijateljima kršćanima, koji će im pomoći da riješe svoje probleme, dakako ne predlažući im

Nedavno je dovršen veliki projekt proširenja centralne mošeje Islama u Meki, svetom gradu svih muslimana.

sama rješenja, nego samo metode. Pojmovi: nadahnuće, proroštvo, istina, učiteljstvo, npr., nisu isključivo kršćanski pojmovi. Oni se na neki način susreću i u Islamu. Stoga muslimani ne mogu ne poznavati kako se kršćani suočavaju s ovim problemima. U svemu treba tražiti intelektualnu suradnju i interdisciplinarnu razmjenu."

Isti je ovaj prijatelj zatim dodao da ovakvu vrstu dijaloga „želi i traži stanoviti broj i kršćana i muslimana".

U tom smislu stvarno već djeluju mnoge „équipes" u Bejrutu, Kairu, Tunisu, Lahoreu i Rimu.

Ne odričući se ničega bitnoga u vlastitoj vjeri, niti od tajna u koje vjeruje, kršćanina vodi Duh da sebi postavlja pitanje o mnogolikom religioznom iskustvu ljudi danas: iskustvo mulimana ima neobičnih sličnosti sa vlastitim iskustvom, ali ima i temeljnih razlika. Ipak, kršćaninu nije zabranjeno da molitvom i razmatranjem istražuje smisao svemu tome ili da svojim radom i služenjem postane brat i prijatelj muslimanima, što će ujedno biti na dobro čovječanstvu.

ZAŠTO NISI DOŠAO RANIJE?

Otac Donovan, pisac ovoga zanimljivog članka, ubraja se među najbolje poznavaoce plemena Masaji. Sestre Predragocjene Krvi iz Marianhila – njegove suradnice – pozajmljuju nam ovaj članak.

* * *

Da, zašto sam ja zapravo tako dugo čekao? Čuo sam to pitanje u svim dijelovima naše misije. Kamo god sam došao da s Masajima govorim o Bogu, došlo je i ovo pitanje. Istina je, stvarno smo dugo čekali – prošlo je već više od 15 godina otkako je Katolička crkva započela svoj rad među Masajima u Tanzaniji, ali većina od njih su još đaci i tisućama kilometara razbacani po svoj zemlji. Nemaju blage veze među sobom, tj. sa Crkvom kojoj pripadaju. Nakon svršene škole u misiji većina ih se vratila u potpuno poganski sredinu. Opet ih je zadojilo staro poganstvo, jedva su od vjere išta zadržali, osim kršćansko ime.

DVA MISIONARA I 30.000 MASAJA

„Zašto nisi ranije došao k nama? Kakav sam im odgovor mogao dati? Reći im da je misija prevelika za dva misionara, jer područje obuhvaća više tisuća kvadratnih kilometara i proteže se preko 15 km u jednom smjeru. Leži između pogranične zone prema Keniji i Ngorongoro-kratera u Tanzaniji. Ima 500 sela i više od 30.000 Masaja... Jesam li im mogao reći jednostavno da ima previše posla za dvojicu misionara? Ili sam im trebao reći istinu: da sam ja, kao i svi drugi misionari vjerovao da je danas nemoguće naviještati Evanđelje onako kako je to činio sv. Pavao. Ili, da budemo još konkretniji: nemoguće je propovijedati Evanđelje ljudima Masaja, tome ponosnom, ratobornom narodu, koji je do sada uspješno odbio svaki pokušaj da mu se donese kultura i zapadna civilizacija? !

ZAJEDNIČKI PROTIV LAVOVA – ZAJEDNIČKI KOD STOLA GOSPODNJEG

Zar sam im mogao reći da sam u to dosada čvrsto bio uvjeren, a to uvjerenje bi ih ožigosalo kao usamljeno i nepristupačno pleme. Zar to ne bi automatski značilo jednu predrasudu, predrasudu da poganski narodi na ovoj zemlji nisu nadareni, ili nisu dosta dobri da prihvate kršćanstvo ako im se direktno naviješta.

Bez ikakvog pokušaja da odgovorim na ova pitanja, započeo sam propovijedati. Masaji u prvim selima dali su mi do znanja da oni ne bi mogli naučiti kršćansku nauku a da pri tome sa sobom nemaju svoju djecu i žene. Time su riješili problem kako bi se mogla pridobiti cijela obitelj.

Njihovo zajedničko okretanje prema kršćanstvu očitovalo mi se iz jedne druge činjenice, koju sam već odavno trebao znati: Kršćanstvo nikada neće prihvatiti pojedinac, nego uvijek zajednica. Zajednica od oko 200 Masajaca, koji su već i do sada kao grupa provodili svoj polunomadski život, prkosili opasnostima od leoparda, lavova, gladi i poplava, htjeli su također kao zajednica primiti kršćanstvo. Imali su potpuno pravo.

DOK STOKA RIČE U HLADNA JUTRA

Nemam ništa protiv škola, bolnica, socijalnih ustanova. Ali čini mi se važnijim propovijedati Evanđelje i osnovati kršćansku zajednicu. Sve socijalne ustanove koje nastaju, trebaju nastati iz same zajednice, a ne od nas. Mi smo misionari – pomažemo, savjetujemo, pomažemo također i u finansijama, i mi i naši dobrotvori po Zapadu.

Propovijedi se ne drže u misijskim postajama, nego vani po selima. Masaji su pristali na to, a i mi smo se rado s time složili. Mi se sastajemo s Masaji-katekumenima u rane jutarnje sate, dok ekvatorsko sunce još nije prosulo svoju žegu. Okolo stoka riče i od nastave čini posebni doživljaj. Sastajemo se

Masaji su ratničko pleme. Oni se bore protiv lavova i leoparda, a hrane se najrađe medom i mlijekom.

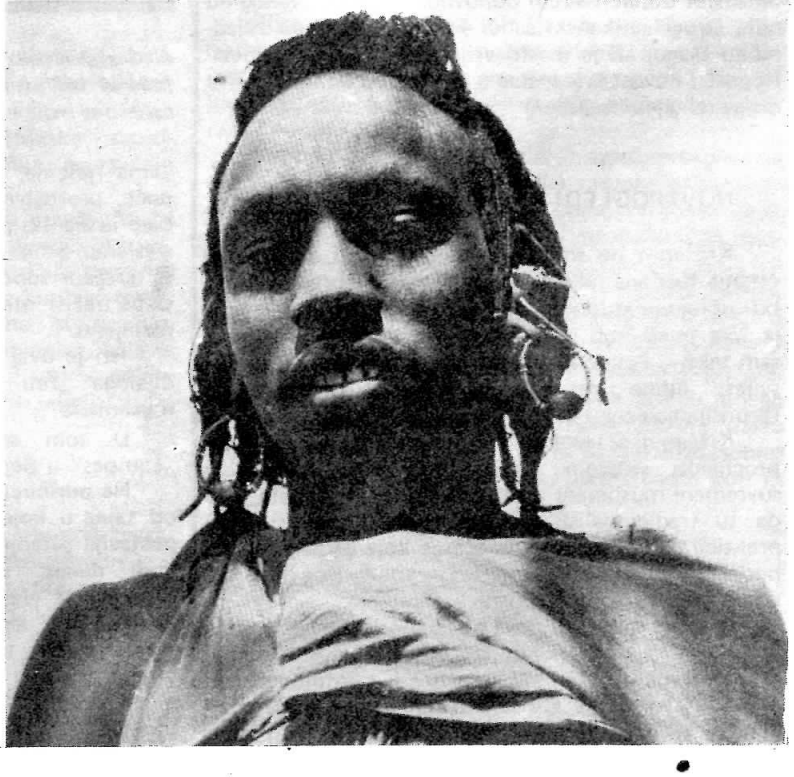

s muževima, sa njihovim ženama i djecom na nekom mjestu koje je i inače određeno za sastanke. Žbunje nam je dobar vjetrobran. Nasred mjesta gori vatra kao zaštita od hladnih jutarnjih vjetrova sa planina. Sjedamo, ne kao učitelji u učionici, koji sjede nasuprot djece, nego kao dio kruga, kao članovi savjetodavnog vijeća. Pri tome se i ne osjećamo kao učitelji koji drže školski sat, nego kao vodeći sudionici nekog razgovora o Bogu. Odmah na početku im kažemo da nismo došli s njima govoriti o školama, bolnicama, uzgoju stoke, nego samo o Bogu. Došli smo naučiti što oni znaju o Bogu i da njima ispričamo što bismo mi znali. Kažemo im da nam je, naravno, jasno kako su oni poznavali Boga mnogo prije nego što smo mi došli, da su mnogo toga znali o njemu i da ih Bog nije niti ostavio ni zaboravio dok mi nismo došli.

ABEL, (NE KAJIN) BIO JE NJIHOV ČOVJEK

Što duže živimo među Masajima, tim jasnije upoznajemo kako su oni različiti od većine drugih, već obraćenih afričkih plemena istočne Afrike. Masaji su nas od početka pazili kao sebi ravne. Kada smo nešto pričali s čime nisu bili sporazumni, odmah su prigovarali.

U razgovorima rado upotrebljavam masajsko ime za Boga – „Engai". Ali pri tome upotrebljavam mnoge druge oznake po kojima on postoji u njihovim mislima: Crni Bog, ako je prijatelj i milosrdan, Crveni Bog, ako je srdit. Pripovijedanja i mitovi Masaja o stvaranju, o prvom čovjeku i prvoj ženi, o prvom grijehu u svijetu, i teologija koja se iz toga razvila tumače se redovno u odnosu prema blagu. Kakvo čudo da se Masaji tuže kada raj uspoređujemo sa vrtom, ili govorimo o drvetu s kojega je zabranjeno voće, ili govorimo o zapovijedi praroditeljima da napune zemlju. Bili su se jako uzbudili na pripovijest kako je prvi seljak (zemljoradnik) Kain ubio prvog pastira i uzgajača stoke Abela. Abel je njihov čovjek.

VOLE BRDA

Premda visoko cijene svoje pretke, nemaju ovi nilo-hamitski pastiri izraziti kult predaka niti neku stvarnu vjeru u nastavak života preko groba. Radije vjeruju da prema svojim djelima za vrijeme zemaljskoga života uživaju raj ili trpe pakao. Ovakvo vjerovanje može Masaje dovesti do prevelike mržnje na božanstvo kad pomisle da će ih stići teške kazne i ako u svojoj prošlosti ne mogu ustanoviti nikakav grijeh. Već sam se često pitao da li je to uopće udaljeno od mišljenja Židova u Starom zavjetu. Sjećam se knjige o Jobu!

Ne bismo se nikako i nikada usudili učiti Masaje teorijskoj vjeri. Bog i vjera su im isto tako stvarnost kao trava u stepi i kiša koja ju hrani (napaja). Stoga su naše propovijedi potpuno biblijske.

Od početka smo ustanovili da su Masaji vrlo pobožni ljudi. Često mole, svaki dan. Žene mole svakog jutra, naročito kad gone krave iz sela na livade. Muškarci su nam, uvijek iznova, pričali o svojoj naklonosti da mole na vrhu brda i na proplancima brežuljaka, o naklonosti, naime, koju je davno prije njih jedan drugi dijelio s njima: „Izišao je da moli na vrhu jednog brda i proveo je cijelu noć u molitvi."

KAO U STAROM ZAVJETU: MED I MLIJEKO

Masajima srce ostaje u brdima. Svaki brežuljak ima svoje ime. Planine igraju veliku ulogu u njihovim legendama. Posebno strahopočitanje imaju pred „Oldonyo L'Engai", Brdom Božjim, neugašenim vulkanom u blizini ravnice Serengeti, a i pred obadva „bijela vrhunca", Kilimandžaro i Mont Kenia. Jasno, da mi, zbog ove naklonosti Masaja prema brdima u pozadini, rado ističemo biblijska brda: Sinaj, Kalvariju, Brdo blaženstva itd.

Kad smo počeli Masajima tumačiti dugačku povijest Starog zavjeta, postalo nam je jasno da su oni jako zaljubljeni u ovu temu. Abraham je bio kao jedan od zaboravljenih njihovih predaka. Mojsije, koji je vodio svoj narod u obećanu zemlju, bio je kao odjek iz njihove prošlosti. David, mladi pastir, ratnik i poglavica, odmah je postao jedan od njih. Obrezanje i židovski propisi o hrani, koji zabranjuju uživanje svinjskog mesa, ili zabrana da pije mlijeko istoga dana kada se jede i meso, ili opomena da muškarci ne trebaju ići svojim ženama dokle god kao ratnici stoje na bojištu, opisivanje obećane zemlje kao zemlje u kojoj teku med i mlijeko (i jedno i drugo spada u najodličnija jela masajskog jelovnika), sve im je to bilo razumljivo. Odjednom su se osjećali u Starom zavjetu – domaći.

ČOVJEK IZ GALILEJE

Kad smo konačno započeli propovijed o Novom zavjetu, znali smo da će to zbog mnogo razloga Masajima izgledati strano. Rođenje od Djevice; Bog koji je postao čovjekom; propovijed na Gori, Presveto Trojstvo . . .

Dok žene iz plemena Masaji rano jutrom mole čuvajući stoku, ljudi se penju u brda da se tamo klanjaju Bogu. Stari zavjet im je veoma blizak. Slika prikazuje Ngorongoro-krater u Tanzaniji.

Vjerujem, međutim, da su Masaji shvatili značenje i poticaj čovjeka iz Galileje. Njegova osobnost ih je zaokupila. Oni su narod koji je naučio uzdati se samo u njega; narod koji je razumio jedinstvo i toplinu i vez bratske ljubavi prema njemu. To je narod koji žna da svjetlo izlazi iz njegove Radosne Vijesti, svjetlo poganima. To je narod koji se danas može ubrojiti u zajednicu onih koji lome kruh i idu njegovim putem.

P. Donovan. Tanzanija

KAD NETKO UMRE U PLEMENU WAHEHE

— piše otac Alessandro Di Martino —

U ovom članku misionar Alessandro Di Martino iz Tanzanije opisuje tipičan pogrebni obred u ponosnom plemenu Wahehe, koje je najvećim dijelom nastanjeno u Biskupiji Iringa, gdje djeluju misionari „Naše Gospe od utjehe".

* * *

Razgovarao sam s Fridrihom u sjeni potkrovlja malog arapskog dućana. Tek sam zapazio da izlazi neki čovjek i odlazi prema selu noseći neku blistavu tkaninu, kad li zamjetih da trgovac mjeri još jedan komad tkanine. Ovaj puta je kupovao neki mladić. Uđe i neka ljudeskara, te izabere skerletnu tkaninu, zatim jedan starkelja da i on uzme nešto platna.

„Dobri posli, danas!" — prošaptao sam.

Fridrih se nasmiješi, ali se i trže prije nego što nas pogleda pridošli mušterija. Tiho mi došapnu: „Danas je Maliyavenin sprovod."

„Zar je umro? Ma od čega? Poznavao sam ga: pravi patrijarh!"

„Jest, ali ne bih baš znao od čega umrije."

Svi su kupci bili iz Maliyavenine rodbine, a kupovali su platno, da umotaju njegovo mrtvo tijelo. Takav je kod njih običaj.

Pridem starcu s platnom da mu izrazim sućut: „. . . Ali od čega je umro? Prekjuče sam ga vidio u misiji . . ."

A on će mi: „Ali!? " I slegne ramenima.

Putem sretnem Lazara, vjernog kršćanina još od početka misije. „Mora da je naš prijatelj bio teško bolestan — spomenuh — kad je odselio tako najednom."

„Ne bih znao!" I prekine svaki razgovor, sklopivši ruke kao da će moliti. Ne koristi navaljivati da doznam uzrok smrti. Da sam se obratio samom liječniku pokojnog Maliyavene, ne bi mi, valjda, ni on rekao drugo nego: „Ali šta ja znam!"

OMOTI, SUZE, PUCNJI

Uvijek je dirljiv prizor prisustvovati masovnoj strci do kolibe pokojnika mnogobrojnih osoba svakog stanja i staleža, čim se čuje glas o nečijoj smrti. Motike su bačene u brazde, šutljive kolibe čekaju pritvorenih vrata, hasure i drvlje za obradu je ostavljeno pokraj siromašnog alata . . . Svi su otišli. Vratit će se svojim brigama tek onda kad završi ukopni obred. Koliba u kojoj je pokojnik doslovce je natrpana ženama. Sjedeći na podu u tami punoj zagušljivog zraka, žene se odaju općem plaču i leleku, sve to u znak aktivnog sudjelovanja u zajedničkoj žalosti.

Bolne tužaljke paraju srce, a traju neprestano sve do noći.

U dvorištu oko kolibe u tišini se okupljaju ljudi. Spremni su da usluže u svakoj potrebi. Obično se pokop obavlja isti dan kad netko umre, pa rodbina, susjedi, znanci i svijet u prolazu, svi izražavaju svoju žalost ili sućut na djelotvoran način.

Nedaleko od kolibe nekoliko ljudi kopa jamu, drugi pripravljaju male kočiće i blato čime će označiti mjestašce na kojem će biti pokopano tijelo, drugi opet pripravljaju nosila za prenos tijela. Za ukop uglednih osoba redovno se nađu ljudi koji pune barutom karakteristične puške, koje se pune s vrha cijevi: počasna paljba se pali u času zatrpavanja tijela u zemlju. Sve se odrasle osobe zgrnu oko svežnja platna u koji je umotano

Donedavno ovako su izgledali nadgrobni spomenici plemena Wahehe, a danas se sve više zapažaju ovakve raskošne grobnice u najzabačenijim selima.

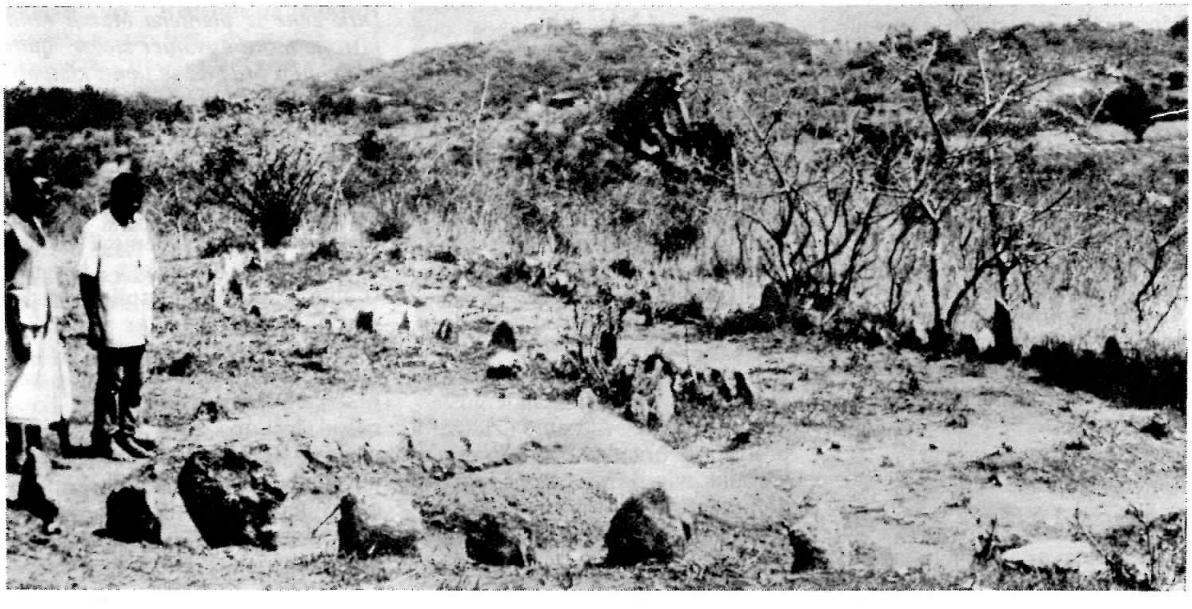

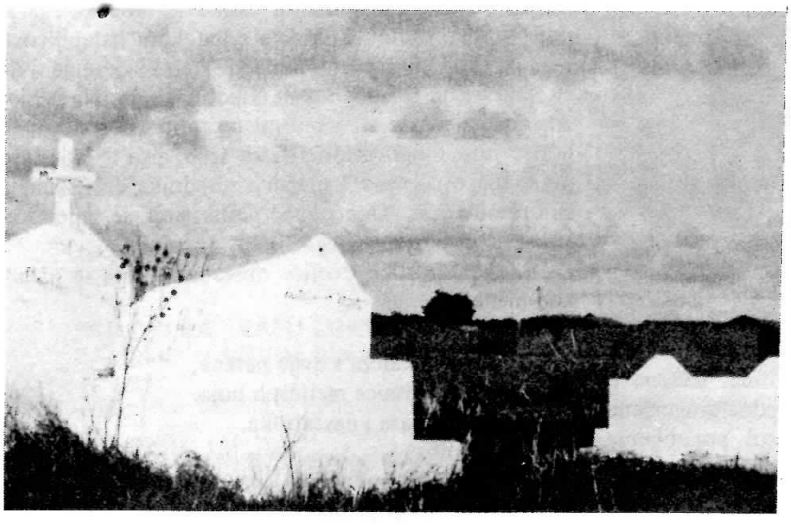

tijelo. Na njega se misli. O njemu se govori. Za njim se plače. Ali se samo jedna jedina pojedinost uopće ne spominje i namjerno zaboravlja: odgovor na pitanje: „Zašto je umro?"

Tek kad završi tugovanje i selo se vrati mirnom svagdanjem životu, najbliža rodbina ugovori datum za okupljanje sviju. Tada se tek skupe da rješavaju: „Zašto je odselio?" Na pitanje: „Zašto je i od čega je umro?" — ipak valja znati odgovor.

SUDBINA: NEPOZNATI POJAM

Nije lako zaći u tradicionalni svijet plemena Wahehe. Sigurno je samo jedno: oni čvrsto vjeruju da je njihova opstojanost na zemlji najuže povezana s nadnaravnim silama. Ove sile ravnaju ljudskim životom, a najviše biće upravlja svime i njegova je opstojanost izvan svake rasprave. Bog se nalazi daleko iznad neposredne zemaljske stvarnosti, a njom se bave druge sile, koje upravljaju čovjekom po svojim prohtjevima. Ne treba se, dakle, čuditi zašto Wahehe istražuju sva sredstva da nađu rješenje i način kako smiriti i otkloniti nesnosnu pomisao na nesavladivi despotizam nadnaravnih sila kakvom-takvom očevidnošću opipljivih činjenica.

Kad umre jedna osoba, vjeruju da njezin duh, ušavši u svijet predaka, postizava naročite sposobnosti, veće od onih koje je imala za života, te da se tim sposobnostima služi. Štoviše, značenje njegove prisutnosti u svagdanjem životu živih zavisit će upravo od toga zašto je i kako ostavio ovaj svijet. Njegova će rodbina upravo zato požuriti da dozna uzrok smrti kako bi se znali ravnati. Raspravljat će o tome kako predusresti pokojnikovu moguću osvetu, opravdavajući osobnu odgovornost, ili će tražiti kako da ga osvete ako je bio žrtva nečije zlobe. U svakom slučaju nalazimo se pred očitom činjenicom: sva rodbina sa strahom odaje pokojnicima poštovanje.

Ali, tko zna, uzročnika ili uzrok smrti, ili tko će se usuditi da upre prstom na njih? U najviše slučajeva rodbini preostaje da se obrati na vrača, koji će tražiti obavještenje preko svojih čarobnjačkih predmeta. On će dati određen odgovor, iznijeti različite vrste odgovornosti i preporučiti što u pojedinom slučaju treba učiniti.

Opća je praksa da se najprije dobro istraže sve činjenice. Tu nema apstraktnih spekulacija, jer svi žele da im se samo ukaže na nekoga ili nešto što je uzrokovalo smrt. Pa i kad je činjenica ili uzrok smrti nama posve jasan (kao npr. nesreća, utapanje), oni idu dalje i žele otkriti kakva je sila djelovala da se to baš moralo ostvariti.

Kod njih je i previše uvriježeno štovanje uroka, koji se očituju u nesreći, a utjelovljuju se u zmiji na cesti, u vodi koju je netko pregazio . . . Osumnjičenom za uroke sigurno će doći dan polaganja računa: za to će se već pobrinuti pokojnikovi potomci.

Jedino kad je Yahaya bio pokopan, nitko nije plakao, jer on je bio ubijen u času dok je krao. Nije bilo potrebno uznemiravati vrača, jer svi su znali da je smrt bila samo kazna za njegova zla djela. Njegov duh ne bi mogao ni smio iščekivati druge pravde osim one koja mu je odmjerena, a ni sama njegova porodica nema prema njemu nikakvih obaveza.

Može se koji put dogoditi da, prema sudu vrača, ne dolazi u obzir nikakva odgovornost. Tada svi zaključuju da se radi o tajnim silama duhova, koji još nisu identificirani. Vračova riječ se uzima za pravorijek, kojim se umiruju i živi i mrtvi. Upravo je to momenat kad čovjek, oslobođen svake brige može konačno sa svom iskrenošću kazati da uistinu „ne zna" zašto je umrla neka osoba.

O zloj kobi nikada se ne priča: sudbina je nepoznat pojam. Jedino kada umre posve stara osoba, čiji se život mirno ugasio na smrtnoj postelji, može se mirno komentirati: „Već je bio izgubljena osoba." Time oni hoće reći da iza svega dugog života čovjek ne treba umišljati da će vječno životariti i da nikada neće umrijeti. U takvim smrtnim slučajevima neki će od članova Wahehe gledati gore, ukazujući na Boga, priznajući njegovu vrhovnu vlast i zahvaljujući za dug život pokojnikov.

STARE I VJEČNE VREDNOTE

Današnja narodna vjerovanja često su samo pogoršanje prijašnjih jasnijih predaja. Nažalost, misionar ne može raspravljati s čuvarima urođene tradicionalne misli, nego mora imati pred očima suvremeni naraštaj. U vjerskom mentalitetu plemena Wahehe misionar ipak zapaža neke istine, iako su one prisutne na neki prikriven način. Te istine danas izviru sve jače i uveliko obogaćuju kulturnu ostavštinu, koja polako postaje sposobnom da bude dragocjeni temelj i podrška razvoju kršćanske vjere.

Utješno je što možemo naglasiti da postoji razvojni put prema vjerovanju u Boga, koji je sve bliži i sve više utječe na ljudski život. I sama opstojanost drugoga života nazire se sve više pod vidom općeg Božjeg očinstva.

Konačno, odanost Vrhovnoj Volji, koja je jača od tajnih sila, a kojima se čovjek ne može oprijeti, umiruje i odstranjuje strah od prijetnja s one strane groba.

MUČENIK BOŠKOVIĆ

RELIKVIJA MUČENIKA DON NIKOLE

Iako su tjelesa dvojice misionara, don Nikole Boškovića i don Mihajla Dobromirovića, bačena u rijeku Maricu, ipak je još dugo ostala jedna dragocjena relikvija. Našao se, naime, na mjestu pogubljenja misionara jedan hrabri Armenac-katolik, koji je znao da će krvnik barem djelomično prekršiti strogu naredbu da se tjelesa imaju baciti u rijeku. Snalažljivi katolik ponudi, dakle, krvniku nešto novaca da mu ostavi barem jedan prst od don Nikolina tijela. Krvnika za ovo nije trebalo dva puta moliti.(1) Tako je ipak ostala jedna relikvija, koja nam mnogo govori o velikom poštovanju prema misionaru, koje je narod iskazivao mučeniku palom za vjeru.

Čim je sofijski nadbiskup saznao za smrt dvojice misionara, potužio se Kongregaciji za širenje vjere što su njihovom smrću kršćani u Bugarskoj lišeni svake duhovne potpore, iako ga u tom tragičnom zbivanju tješila činjenica da je nećak Nikola dao život u službi Bogu. Doslovce piše Kongregaciji: „U ovim gubicima koje sam pretrpio, tješi me da je moj nećak pao u službi Bogu i Svetoj kongregaciji."(2)

IMOVINA MUČENIKA DON NIKOLE BOŠKOVIĆA

Onih dana kad su Turci odsjekli glavu don Nikoli, hitro su poslali vojnike u Plovdiv da zaplijene svu njegovu imovinu. Apotekar Milisavić, kod kojega je don Nikola stanovao, bio je svjedokom halapljivosti vojnika, koji su provalili u njegov stan s uvjerenjem da će naći veliko blago u don Nikolinoj sobi. Na veliko iznenađenje, našli su samo misno ruho i posuđe, koje uopće nisu mogli iskoristiti za sebe, a ni to nije bilo samo njegovo, nego i njegova suradnika don Mihajla Dobromirovića. Donosimo popis koji je apotekar Milisavić poslao Kongregaciji:

„Inventar robe dvojice misionara, koja se nalazi kod mene:

4 srebrena kaleža s dvije patene,
4 svilene misnice različitih boja,
4 albe s 4 pasa i navratnika,
2 oltarnika,
5 oltarskih kamenova,
4 brončana svijećnjaka,
1 Gospina slika na koži,
2 aparata za pravljenje misnih hostija,
2 raspela od mesinga: 1 s raspetim od bakra, 1 s raspetim od drveta,
3 misala: 1 mali, 2 velika,
2 sanduka s knjigama i drugim sitnicama koje služe misiji.(3)

Sve su to bili predmeti koje su vojnici pažljivo pregledali – i ostavili. To im, stvarno, ničemu nije moglo služiti. Bili su razočarani, pa su strogo zaprijetili apotekaru Milisaviću da će odgovarati ako bude išta sakrio.

(1) Arc. S. C. P. F., S. C. **Bulgaria**, vol. 3, fol. 340v.
(2) ibid. fol. 270r.
(3) ibid. fol. 375r.

– nastavit će se –

BRAĆO, PRIPRAVIMO SE!

SVJETSKI MISIJSKI DAN
(Nedjelja, 22. listopad 1972.)
To je

DAN MOLITVE – Svjetski misijski dan na predžadnju nedjelju listopada ustanovio je papa Pijo XI 1926. g. kao „Dan molitve i širenja misijske svijesti u čitavom Božjem narodu."

DAN ŽRTVE – Ovaj dan treba biti spontani izraz misijskog duha u čitavom kršćanskom svijetu koji se svakodnevno moli i žrtvuje za misije (Ecclesiae sanctae 2,3).

DAN OŽIVLJAVANJA NAŠEG MISIJSKOG POZIVA – Svjetska misijska nedjelja jest „Dan oživljavanja svijesti misijskog zvanja – svojstva čitave Crkve – u srcima svih vjernika" (Pavao VI).

ZATO – propovijed te nedjelje treba imati misijski značaj s posebnim spomenom na ustanovu Društva za širenje vjere, pobuđujući u vjernicima živu želju da se upišu u ovo Papinsko društvo.

Iz urednikovog ugla

STOGA – donosimo probrani materijal za propovijedi pod misama toga Dana misija (i pod možebitnim trodnevnicama):

– prigodnu **„Poruku Pavla VI za misijski dan 1972."** („R.v." br. 4)

– prigodnu poruku kardinala Leger-a, misionara **„Bit ćete mi svjedoci" (ovdje),**

– prigodnu poruku našeg predsjednika MVBKJ Smiljana Fr. Čekade: **„U osvit novoga misijskog proljeća" (ovdje),**

– prigodnu poruku nadbiskupa Fultona Sheena „Prosjak za misije" (ovdje)

– prigodnu Molitvu vjernika (ovdje).

STOGA je na ovaj Dan zavjetna misa „za širenje vjere".

ZAHVALJUJEMO DAROVATELJIMA

PRILOZI ZA „NAŠU CRKVU I KUĆU U ZAMBIJI" U NOVIM DINARIMA:

– Misijska sekcija Franjevačkog sjemeništa u Visokom – 2.000!; Ž. U. Petrovsko, Krapina – 65; N. N. Sarajevo – 200; N. N. Vidovice, Orašje – 80; Bilinc Branko, Subotica – 100; Ž. U. Bistra – 100; Moricz Erz., Novi Sad – 100; Ž. U. Barlovci, Dragočaj – 500; A. K., Futog – 25; N. N., Vareš – 300; Ljubica Jurišić, Sarajevo – 50; Petry Hilda, Štrigova–Međimurje – 250; Katica Komad, Žabno – 30; Josip Galović, D. Prhoč – 100; vjernici župe Poljaci (p. Bukvik) – 680; Terezija Ivanović, Sombor – 120; Evica Sladović, Šenkovec – 30; Marija Milošević, Slano – 30; Marija Bartolović, Bač – 20; Iva Zlomislić, Sarajevo – 100; **u njem. markama:** NN, Ludenscheid – 30.

PRILOZI ZA GUBAVCE U ZAMBIJI U N. DINARIMA:

Ž. U. Bistra – 100; Marija Rogić, Zagreb – 84; Ivanka Vrebac, Sarajevo – 50; Rudolf Glazer, Doboj – 200; Niko Gutić, Donji Raić – Ulice – 20; Mijo (Tunje) Gutić, Ulice – 10; Ljuba, Nevenka i Mara Stjepanović, Ulice – 15; Marta Stjepanović, Ulice – 10; Ljuba Stjepanović, Ulice – 10; Pero Breškić, Ulice – 30; Marija Nikolić, Ulice – 10; Niko Lukić, Ulice – 10; Mijo Jozić, Boće kod Brčkog – 10; Pejo Jozić, Boće kod Brčkog – 10; Drago Jozić, Boderište kod Brčkog – 10; Blaž Jozić, Boderište kod Brčkog – 10; Ruža Jozić, Boderište kod Brčkog – 10; Janja Lukić, Boderište kod Brčkog – 10; Ljuba Lukić, Boderište kod Brčkog – 10; Bono Galić, Srednja Slatina – 10; Jozo Kuprešak, Srednja Slatina – 10; Anto Jurić, Kornica – 10; Mato Sušak, Kornica (Čardak) – 20; Vlado (Tadije) Ćaćić, Tramošnica – 20; Ana Matić (Ilijina), Turić kod Brčkog – 50; Luca Lučić, Turić kod Brčkog – 10; Nikola Babić, Vinkovci – 20; Anto Blažević, Boće kod Brčkog – 10; Niko Jozić, Boće kod Brčkog – 10; Ilija Jozić, Boće kod Brčkog – 10; Mijo Jozić, Boderište kod Brčkog – 10; Ruža Stjepanović, Ulice – 10; Filip Lukić, Ulice – 20; Anto Lukić, Ulice – 10; **u amer. dolarima:** N. N. – Ludenscheid 10.

PRILOZI ZA MISIJE U N. DIN:

Djeca iz Zenice (sv. Josip) – 126; N. N., Dubrovnik – 200; Ž. U. Sl. Brod (Kumičićeva 16) – 390; Katica Gundić, Gornji Lipovac – 100; Ž. U. Gornja Jelenska, Popovača – 42; Ruža Grgić, Gornji Lipovac – 100; NN., Brežice – 100; A. K., Futog – 25; Marija Bačić, Blato – 100; Lojze Sunčić, Bučkovci – 100; Ivana Šesnić, Gornji Humac, otok Brač – 100; Imre Olah, Vrbas – 17; Kristina Miletić, Breza – 50; Don Andrija Majić, Studenci – 300; Ž. U. Breza – 100; M. M., Rijeka – 250; Eleonora Matković, Vrbanja, otok Hvar – 50; J. F. (više osoba zajedno), Bistrik – Crkvenjak, Čatići – 365; NN, Ilača zajedno), Bistrik – Crkvenjak, Čatići 365; NN, Ilača – 29; Ž. U. Trsteno – 15; NN, Kotor – 100; Ž. U. Boće – 150; N. N., Podaca – 500; Marin Biliškov, Kaštel Lukšić – 100; **u amer. dolarima:** NN. iz zadarske nadbiskupije – 50;

PRILOZI MISIONARU OCU ANTI GABRIĆU (U N. DIN.):

NN., Sarajevo – 100; Katica Komad, Žabno – 30; NN., Bistra – 50; Anton Mavrinac, Čavle–Rijeka – 50;

PRILOZI OCU AARONU (INDIJCU SVEĆENIKU) U N. DIN.:

Ferenz Dongo, Palić– 140.

PRILOZI ZA CRKVU U GORNJEM NOVOM SELU, U N. DIN.:

Emilija Crljić, Sarajevo – 100.

PRILOZI FONDU „RADOSNE VIJESTI" U N. DIN.:

NN., Dubrovnik – 100; NN., Sarajevo – 20; Danica Dugandžić, N. Sarajevo – 50; Tonka Jurčević, N. Sarajevo – 50; Jozo Milinović, N. Sarajevo – 15; Franciska Rapo, N. Sarajevo – 40; Sofija Mišanović, N. Sarajevo – 40; Antonija Barko – N. Sarajevo – 30; Emil Crnković, Kloštar Ivanić – 100; Nikola Džamarija – 50.

PRETPLATNICI–DOBROČINITELJI:

Franjo Petrović, Stuttgart (10 DM); Vladimira Šambor, Rijeka (50 din); NN., Sarajevo (50 din); Ivan Bašić, Dicmo Gornje.

PRILOZI U POŠTANSKIM MARKAMA:

Đurđica Testen, Sarajevo; NN., Brežice; Ž. U. Sl. Brod (Kumičićeva, 16); Tomislav Penava, Zagreb.

MISIJSKI KALENDAR 1973.

Izdaje: MISIJSKA CENTRALA

IZ SADRŽAJA:

– Gdje djeluju naši misionari i misionarke danas?
– Zašto ste zapravo postali misionar?
– Molitva i misije – piše kard. Danielou.
– Misionarev trik.
– Malo kruha, ljubavi, fantazije i mnogo, gnjeva.
– Svi hoće da putuju zajedno.

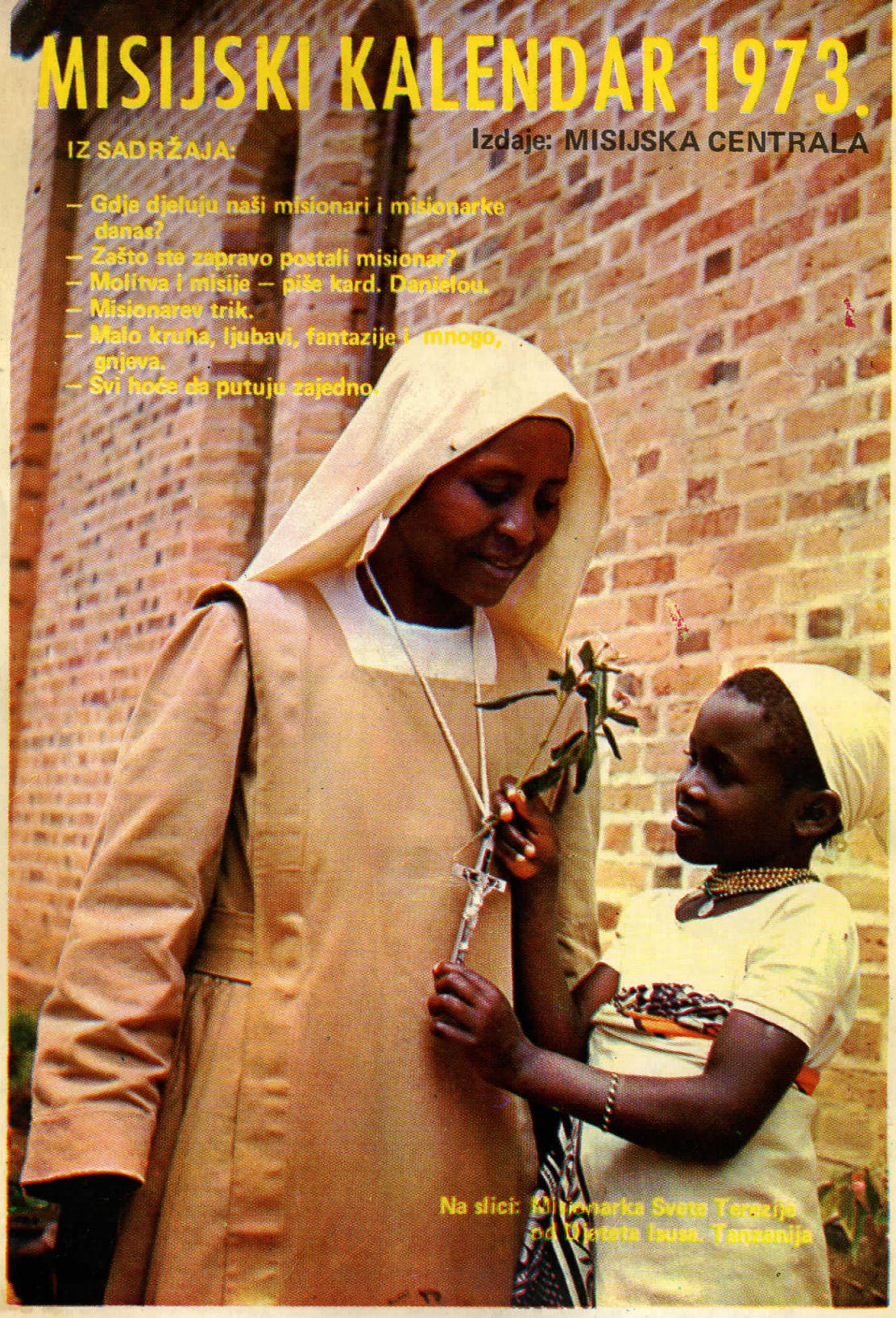

Na slici: Misionarka Svete Terezije od Djeteta Isusa, Tanzanija

Čitajte i preporučite vanrednu „Radosnu vijest" – Misijski kalendar 1973! Sav prihod od Misijskog kalendara ide za potrebe misija. Cijena pojedinom broju jest 7 din. Ipak svim naručiocima svaki deseti kalendar – gratis!

Misijski kalendar 1973. možete dobiti kod svog župnika ili naručiti na adresi:
MISIJSKA CENTRALA, R. Lakić 7, pp. 155 – 71000 SARAJEVO.